

Dosarul nr. 3-31/23
2-23177619-01-3-13122023

DECIZIE
În numele Legii

Partea introductivă:

08 februarie 2024

mun. Chișinău

Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ion Malanciuc
Oxana Parfeni
Aliona Donos

Grefier

Alexandru Ciorba

Cu participarea:

Reclamantului
Reprezentantul reclamantului, avocatul
Reprezentanților pârâtei, avocaților

Vitalie Codreanu
Vitalie Zama
Roger Gladei
Valeriu Cernei

examinând în ședință de judecată publică, în procedura contenciosului administrativ, cererea de contestare depusă de Vitalie Codreanu împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor cu privire la anularea deciziei nr. 2 din 04 decembrie 2023, obligarea reluării procedurii de evaluare a candidatului de către Comisie și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

a c o n s t a t a t :

Partea descriptivă:

Argumentele participanților la proces.

La 12 decembrie 2023, Vitalie Codreanu a depus cerere de contestare a deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, solicitând:

a) anularea deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 2 din 04 decembrie 2023 privind candidatura lui Vitalie Codreanu, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor;

b) obligarea Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor să reia procedura de evaluare a candidatului Vitalie Codreanu;

c) obligarea Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor să emită actul administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii, a invocat că, în calitate de procuror, a depus dosarul său, pentru a participa la concursul pentru alegerea la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor.

Prin Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, au fost introduse noi prevederi privind etapa obligatorie a procesului de selectare a candidaților și de alegere sau numire a acestora în funcții.

Prin decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 33 din 15 mai 2023 cu privire la candidatura lui Vitalie Codreanu, s-a decis că nu întrunește criteriile de integritate, deoarece au fost constatate dubii serioase cu privire la conformitatea candidatului cu criteriul de integritate etică și financiară și, prin urmare, nu promovează evaluarea.

Prin decizia din 01 august 2023 a Curții Supreme de Justiție, a fost admisă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Vitalie Codreanu împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 33 din 15 mai 2023 cu privire la candidatura lui Vitalie Codreanu și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului.

A fost anulată decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 33 din 15 mai 2023 cu privire la candidatura lui Vitalie Codreanu.

A fost dispusă reevaluarea candidatului Vitalie Codreanu de către Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

La acest capitol, reclamantul a reiterat argumentele ce au stat la baza decizie din 01 august 2023 a Curții Supreme de Justiție.

Prin decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 2 din 04 decembrie 2023 cu privire la evaluarea reluată lui Vitalie Codreanu, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor s-a decis că candidatul nu întrunește criteriile de integritate financiară și etică, întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și financiară.

Sub acest aspect, reclamantul a invocat că, decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 2 din 04 decembrie 2023 cu privire la candidatura lui Vitalie Codreanu, prin care s-a decis că reclamantul nu întrunește criteriile de integritate, deoarece au fost constatate dubii serioase cu privire la conformitatea candidatului cu criteriul de integritate etică și financiară, prin urmare, nu promovează evaluarea, este eronată, neîntemeiată și ilegală, în consecință lovită de nulitate, din motivele ce urmează.

A indicat că, autoritatea de lucru judecat reprezintă un efect important al hotărârii judecătorești, avându-și rațiunea în asigurarea stabilității și securității circuitului civil.

Prin reglementarea autorității de lucru judecat se îngreșește posibilitatea repunerii ulterioare în discuție a aspectelor soluționate de o instanță judecătorească, pentru a se evita pronunțarea unor soluții contradictorii definitive cu privire la aceeași cerere, consecința fiind aceea a generării incertitudinii cu privire la raporturile juridice deja rezolvate de instanțele judecătorești.

Referitor la principiul securității/stabilității raporturilor juridice, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut în jurisprudența sa că, dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe, garantat de art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, trebuie să se interpreteze în lumina preambulului Convenției, care enunță supremația dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante.

Unul dintre elementele fundamentale ale supremației dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care prevede, printre altele, ca soluția dată de către instanțe în mod definitiv oricărui litigiu să nu mai fie rejudecată.

În jurisprudența sa, Curtea a reținut că principiul potrivit căruia, după pronunțarea hotărârii, judecătorii nu mai pot reveni asupra deciziei luate nu numai că nu încalcă prevederile Constituției, ci, dimpotrivă, reprezintă o componentă esențială a ideii de justiție, a asigurării autorității de lucru judecat și a ocrotirii drepturilor procesuale ale părților, ca element fundamental al statului de drept.

Principiul autorității lucrului judecat (*res judicata*) se coroborează cu regula că, odată pronunțată hotărârea definitivă, misiunea judecătorului care a participat la judecată se încheie (*lata sententia, judex desinit esse judex*). Ca efect juridic al acestei reguli, care ține de ordinea publică, pronunțarea hotărârii are și efect de desistare a instanței, iar judecătorul care s-a pronunțat nu poate reveni asupra părerii sale în respectiva cauză, cu mențiunea că părților le rămâne posibilitatea de a cere doar îndreptarea greșelilor materiale care s-ar strecura în hotărâre.

Reclamantul a evidențiat că, la 17 noiembrie 2016, Curtea Constituțională a pronunțat hotărârea privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi legale privind executarea hotărârilor judecătorești emise în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Curtea a reținut că, potrivit articolului 20

din Constituție, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Curtea a statuat că, în jurisprudența sa constantă reține că dreptul la executarea unei hotărâri judecătorești constituie parte integrantă a dreptului de acces la justiție. În același sens, în jurisprudența sa Curtea Europeană a statuat că accesul la justiție semnifică nu doar posibilitatea juridică efectivă de a te adresa unui organ de plină jurisdicție pentru soluționarea unei contestații și obținerea unei satisfacții, ci și dreptul de a cere executarea hotărârii obținute. Curtea a subliniat că, potrivit articolului 120 din Constituție, respectarea sentințelor și a altor hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești este obligatorie. Curtea a relevat că, respectarea hotărârilor judecătorești se exprimă prin obligativitatea executării acestora.

Conform art. 137 din Codul administrativ, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Dacă autoritatea publică poate decide discreționar și doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale. Stările de fapt identice în esență se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. Dacă într-un caz autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în același mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenționează să își schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreționar în cazuri similare.

A menționat reclamantul că, Legea nr. 26 din 10.03.2022 folosește doar în art. 13 alin. (5) sintagma „dubii serioase” privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art.8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată. Legea nu definește conținutul acestui concept semnificativ nou pentru sistemul de drept național. Din acest punct de vedere, Comisia de evaluare are o marjă largă de apreciere a situațiilor de fapt pe care să le catalogheze în deciziile sale ca fiind „dubii serioase” în privința criteriilor de integritate a unui candidat.

Totuși, marja de apreciere a Comisiei de evaluare nu poate fi absolută și este limitată de prevederile art. 16 și art. 137 alin. (1) din Codul administrativ care prevăd imperativ că discreția sau marja de apreciere a autorităților nu poate fi arbitrară și urmează a fi exercitată cu bună credință.

Astfel, în alte decizii de evaluare emise de Comisia de evaluare în privința altor candidați, ultima a constatat aspecte financiare care puteau genera dubii precum:

- 1) nedeclararea unui împrumut,
- 2) nedeclararea a două conturi bancare în modul prevăzut de lege,
- 3) nedeclararea prețului corect pentru vânzarea a trei terenuri,
- 4) primirea unei sume diferite de valoarea contractului,
- 5) neprezentarea dovezilor cu privire la dobândirea legală a venitului de peste hotare de către părinți.

Totuși, de o manieră stranie, Comisia nu a avut dubii serioase cu privire la niciun aspect privind integritatea etică a candidatului conform prevederilor art. 8 alin. (1) și (2) din Legea nr. 26/2022.

Prin urmare, având obligația de a trata situații identice (nedeclararea) în mod identic, Comisia a exercitat discreția sa în mod diferit, fapt prin care a încălcat art. 137 din Codul administrativ.

Prevederile art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26 din 10.03.2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, nu prevăd nici un termen limită pentru care faptele candidatului poate fi evaluat ca neconform, ceea ce permite Comisiei Pre-Vetting să examineze chestiunile ce au avut loc anterior, fără nici o limită de timp.

CEDO, în cauza XHOXHAJ contra Albaniei nr. 15227/19 a constatat că, lipsa unui termen limită, și axarea pe niște fapte din trecutul îndepărtat (7-8 ani), indică la încălcarea securității raporturilor juridice.

În cauza Oleksandr Volkov contra Ucrainei, Curtea de la Strasbourg a reținut următoarele: „...Cât privește cauza reclamantului, faptele examinate de Consiliul Superior al Magistraturii în 2010 datau din perioada 2003-2006 (paragrafele 17 și 18 de mai sus). Respectiv, reclamantul se afla într-o situație dificilă, dat fiind faptul că trebuia să-și construiască apărarea ținând cont de fapte printre care existau unele care avuse loc într-un trecut îndepărtat. Din decizia înaltei Curți Administrative în cauza reclamantului și observațiile Guvernului rezultă că, dreptul intern nu prevede niciun termen de prescripție pentru revocarea unui judecător pentru „încălcarea jurământului”. Deși Curtea nu crede că e necesar să se indice care ar trebui să fie durata termenului de prescripție, ea consideră că o abordare atât de limitată fopended approachl a măsurilor disciplinare ce vizează membrii ordinii judiciare pune în pericol grav securitatea raporturilor juridice. În aceste circumstanțe, Curtea consideră că a existat o încălcare a Articolului 6 § 1 din Convenție în acest sens...”.

La caz, Comisia și-a axat și motivat decizia pe careva pretinse fapte care au avut loc cu 10 ani în urmă.

Conform jurisprudenței unitare a CtEDO, eliberarea din funcție sau nepromovarea în funcție administrativă a unei persoane, constituie o ingerință în exercitarea de către aceasta a dreptului la respectarea vieții private, în sensul art. 8 din Convenție, anume din perspectivă că viața privată include dreptul unui individ de a crea și dezvolta relații cu alte persoane, inclusiv relații de natură profesională sau de afaceri” (a se vedea Volkov contra Ucrainei, nr. 21722/11, pct. 165-167, 09 ianuarie 2013; Ozpinar împotriva Turciei, nr. 20999/04, pct. 43-48, 19 octombrie 2010; C. împotriva Belgiei, 7 august 1996, pct. 25, Culegere 1996-111).

La caz, urmare a deciziei contestate a Comisiei Pre-Vetting au fost afectate un șir de relații personale și profesionale, ingerință care nu răspunde exigenței legalității, scopului legitim și nu trece testul proporționalității.

În cauza Oleksandr Volkov contra Ucrainei, Curtea de la Strasbourg a reținut, de asemenea, următoarele: „...Curtea nu este convinsă de faptul că înalta Curte

Administrativă a efectuat un control suficient în cauza reclamantului, pentru motivele expuse mai jos. În primul rând, se pune întrebarea dacă înalta Curte Administrativă putea să efectueze un control eficient al deciziilor Consiliului Superior al Magistraturii și Parlamentului, având în vedere faptul că ea era competentă să declare aceste decizii drept fiind contrare legii dar nu să le anuleze și să ia măsurile pe care le considera necesare într-un asemenea caz. Chiar dacă declararea unei decizii drept fiind contrară legii, în general, nu are consecințe legale, Curtea consideră că incapacitatea înaltei Curți Administrative de a anula, în mod oficial, deciziile litigioase și absența unor reguli privind desfășurarea ulterioară a procedurii disciplinare contribuie la crearea unui nivel substanțial de incertitudine cu privire la consecințele juridice reale ale unor asemenea decizii judiciare. Putem spune că practica judiciară dezvoltată în acest domeniu este revelatorie în acest sens. Guvernul a prezentat copii ale hotărârilor judecătorești interne în două cazuri. Însă aceste exemple demonstrează că după ce înalta Curte Administrativă a declarat revocarea judecătorilor contrară legii, reclamantii trebuiau să inițieze o procedură aparte pentru a se reintegra. Cazurile date nu arată cum trebuie să se desfășoare o procedură disciplinară (în special, care sunt măsurile pe care autoritățile vizate trebuie să le întreprindă după declararea deciziei litigioase ca fiind contrară legii, și care este termenul limită). Exemplele aduse de Guvern sugerează vag că nu poate fi vorba de o reinserare automată în postul de judecător exclusiv în baza deciziei declarative a înaltei Curți Administrative. Prin urmare, consecințele juridice ce reies din controlul efectuat de această instanță asupra unor asemenea întrebări sunt limitate și contribuie doar la sporirea îndoielilor Curții privind capacitatea sa de a rezolva problema de o manieră eficientă și de a oferi o revizuire suficientă a cauzei. În al doilea rând, analizând felul în care înalta Curte Administrativă a parvenit la decizia sa în cauza reclamantului și având în vedere obiectul litigiului, Curtea observă că aceasta nu a examinat de o manieră corespunzătoare argumente importante aduse de reclamant. În special, Curtea consideră că acuzațiile reclamantului privind lipsa de imparțialitate din partea membrilor Consiliului Superior al Magistraturii și Comisiei parlamentare nu au fost examinate cu diligența necesară. Afirmațiile Guvernului în acest sens nu sunt convingătoare. În plus, înalta Curte Administrativă nu a încercat cu adevărat să examineze argumentul reclamantului potrivit căruia decizia parlamentară privind revocarea sa din funcție era incompatibilă cu Legea din 1992 privind Statutul Membrilor Parlamentului și Regulamentul Parlamentului, chiar dacă era competentă să facă acest lucru (a se vedea Articolul 171-1 §§ 1 și 5 din Codul Justiției Administrative citat mai sus) și deși reclamantul a ridicat în mod clar această întrebare în cererea sa și a prezentat dovezi pertinente în acest sens (a se vedea paragrafele 29 și 33 de mai sus). Înalta Curte Administrativă nu a examinat dovezile aduse de reclamant, însă a reinterpretat afirmația cu privire la caracterul ilegal al procedurii de vot din cadrul Parlamentului ca fiind o acuzație de neconstituționalitate a rezoluției parlamentare pertinente. Astfel, înalta Curte Administrativă a evitat să examineze acest aspect, lăsându-l în grija Curții Constituționale, la care reclamantul nu avea acces direct (a se vedea

Bogatova contra Ucrainei, nr. 5231/04, § 13, 7 octombrie 2010, cu referințele ulterioare). Prin urmare, Curtea consideră că, revizuirea cauzei reclamantului de către înalta Curte Administrativă nu a fost suficientă, neputând să neutralizeze deficiențele de corectitudine procedurală prezente la etapele anterioare ale procedurii interne....”.

În opinia reclamantului, având în vedere competențele limitate a Curții Supreme de Justiție pe această categorie de cauze și absența unor reguli privind desfășurarea ulterioară a procedurii de reevaluare, aceste elemente contribuie la crearea unui nivel substanțial de incertitudine cu privire la consecințele juridice reale ale unor asemenea decizii judiciare, ce urmează a fi adoptată în speța reclamantului.

Potrivit prevederilor art. 119 din Constituție, folosirea căilor de atac: împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.

Cu toate acestea, potrivit prevederilor art. 14 alin. (9) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, decizia completului de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție este irevocabilă din momentul emiterii.

Astfel consideră că art.14 alin.(9) din Legea nr.26/2022 vine în contradicție cu prevederile art.119 din Constituția.

Prin decizia nr. 500 din 15 mai 2012 a Curții Constituționale a României, având în vedere prevederile constituționale, identice cu prevederile din art. 119 din Constituția Republicii Moldova, s-a extins dreptul la „dublu grad de jurisdicție” și cauzelor în materie civilă.

Având în vedere faptul că, accesul la justiție constituie un element inerent dreptului la un proces echitabil, intim legat de principiul preeminenței dreptului. Preeminența dreptului nu poate fi imaginată fără posibilitatea de a avea acces la justiție prin intermediul instanțelor de judecată, consideră oportună și rezonabilă preluarea practicii Curții Constituționale a României precum că dreptul la „dublu grad de jurisdicție” se extinde și cauzelor în materie civilă.

Sub alt aspect, reclamantul a invocat că, Comisia Pre-Vetting nu este independentă și imparțială.

La acest capitol a punctat următoarele.

Pentru a stabili dacă un tribunal poate fi considerat „independent” în sensul art. 6§1, trebuie să se țină cont, printre altele, de modul de desemnare și durata mandatului membrilor, existența unei protecții contra presiunilor exterioare și aspectul existenței unei aparențe de independență a organului dat (a se vedea Finlanda c. Regatului Unit, 25 februarie 1997, § 73, Culegere de hotărâri și decizii 1997-1, și Brudnicka și Alții contra Poloniei, nr. 54723/00, § 38, ECHR 2005-11). Curtea subliniază că, noțiunea separării puterilor dintre puterea executivă și autoritatea judecătorească are un rol tot mai important în jurisprudența sa (a se vedea Stafford contra Regatului Unit [GC], nr. 46295/99, § 78, ECHR 2002-IV). În același timp, nici art. 6 și nici oricare altă prevedere din Convenție nu obligă Statele să respecte conceptele constituționale teoretice privind limitele admisibile de

interacțiune între puteri (a se vedea *Kleyn și Alții contra Olandei* [GC], nr. 39343/98, 39651/98, 43147/98 și 46664/99, § 193, ECHR 2003-VI).

De regulă, imparțialitatea denotă lipsa de prejudecăți sau a unei atitudini părtinitoare.

Conform jurisprudenței constante a Curții, în sensul art. 6§1, imparțialitatea trebuie determinată în funcție de: (i) un test subiectiv, unde trebuie să se țină seama de convingerea personală și comportamentul unui anumit judecător - adică dacă judecătorul a avut o anumită prejudecată sau atitudine părtinitoare într-o cauză dată; și (ii) un test obiectiv, adică de a verifica dacă însuși tribunalul și printre alte aspecte, componența sa, a oferit suficiente garanții pentru a exclude orice dubiu legitim privind imparțialitatea sa (a se vedea, printre altele, *Fey contra Austriei*, 24 februarie 1993, seria A nr. 255, § 28 și 30, și *Wettstein contra Elveției*, nr. 33958/96, § 42, ECHR 2000-XII).

Frontiera dintre imparțialitatea subiectivă și cea obiectivă nu este totuși ermetică întrucât pe lângă faptul că însuși comportamentul unui judecător poate, din punctul de vedere al unui observator extern, stârni îndoieli obiective justificate cu privire la imparțialitatea sa (testul obiectiv), ea poate, în egală măsură să țină de aspectul convingerii sale personale (testul subiectiv) (a se vedea *Kyprianou contra Ciprului* [GC], nr. 73797/01, § 119, ECHR 2005-XIII). Astfel, în unele cazuri în care ar putea fi dificil să se aducă dovezi ce ar permite respingerea prezumției de imparțialitate subiectivă a judecătorului, condiția imparțialității obiective oferă o garanție importantă în plus (a se vedea *Pullar contra The Regatului Unit*, 10 iunie 1996, § 32, Culegere 1996-111).

În acest sens, chiar și aparențele pot avea o oarecare importanță sau, cu alte cuvinte, „justice must not only be done, it must also be seen to be done” (justiția nu trebuie doar făcută, ea de asemenea trebuie să fie văzută cum este făcută). Miza este încrederea pe care tribunalele unei societăți democratice trebuie să o inspire publicului (a se vedea *De Cubber contra Belgiei*, 26 octombrie 1984, § 26, seria A no. 86).

În cele din urmă, conceptele de independență și imparțialitate obiectivă sunt strâns legate și, în dependență de circumstanțe, pot necesita o examinare comună (a se vedea *Sacilor-Lormines contra Franței*, nr. 65411/01, § 62, ECHR 2006-XIII). Ținând cont de faptele cauzei în speță, Curtea consideră că, aspectele de independență și imparțialitate trebuie examinate împreună.

Curtea a constatat că, (paragrafele 89 și 90 de mai sus) Consiliul Superior al Magistraturii și Parlamentul au exercitat funcția de judecare a cauzei cu privire la reclamant și de adoptare a unei decizii obligatorii. În continuare, înalta Curte Administrativă a reexaminat concluziile și deciziile acestor organe. Prin urmare, Curtea trebuie mai întâi să examineze dacă au fost îndeplinite condițiile unui tribunal independent și imparțial la etapa judecării cauzei reclamantului și adoptării deciziei obligatorii.

Curtea a subliniat că, în cazul în care cel puțin jumătate din membrii care compun un tribunal - incluzând și persoana care o prezidează, având drept de vot -

sunt judecători, există un puternic indiciu de imparțialitate (a se vedea Le Compte, Van Leuven și De Meyere contra Belgiei, 23 iunie 1981, § 58, seria A nr. 43).

În consecință, din șaisprezece membri ai Consiliului Superior al Magistraturii prezenți la ședința de audiere, doar trei erau judecători. Astfel, judecătorii au constituit o mică minoritate a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii care au examinat cauza reclamantului.

În opinia reclamantului, actul administrativ individual emis nu este motivat.

Conform art. 31 din Codul administrativ, actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

Totodată, art. 118 alin. (1) din Codul administrativ prevede că, motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii.

În continuare, alin. (2) al aceluiași articol, enumeră componentele motivării complete a unui act administrativ individual, după cum urmează: a) motivarea în drept - temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt - oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile - o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc.

În același timp, alin. (3) al articolului enunțat mai sus prevede că, citează: „Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia”.

Menționează că, autoritatea pârâtă, contrar principiului motivării actelor administrative, a omis cu desăvârșire să indice, în mod expres și explicit, elementele de fapt și de drept care au determinat soluția adoptată, precum și alte considerente prevăzute de lege, care justifică emiterea actului administrativ individual.

În aceeași ordine de idei, subliniază că, în virtutea caracterului defavorabil al actului administrativ, autorității pârâte îi revenea obligativitatea indicării suplimentare și a unei succinte descrieri a procedurii care a stat la baza emiterii deciziei sale, incluzând investigații, probe, audieri etc.

A relevat că, motivarea unei decizii administrative emise de către autoritatea pârâtă nu poate fi limitată la simpla invocare a prevederilor legale, ci trebuie să conțină cu exactitate elementele de drept și de fapt care să permită, pe de o parte, destinatarului să cunoască și să evalueze temeiurile deciziei, iar pe de alta parte, să facă posibilă exercitarea controlului de legalitate.

În temeiul prevederii menționate mai sus, nerespectarea sau după caz respectarea de către autoritatea emitentă a condiției obligatorii de motivare completă a actului administrativ individual, condiționează nemijlocit legalitatea acestuia.

Prin urmare, în contextul lipsei unei motivări conforme cerințelor legale, decizia contestată este ilegală, în acest sens impunându-se necesitatea anulării acesteia.

Adițional, precizează că lipsa indicării în actul administrativ defavorabil, a motivelor care au stat la baza emiterii lui, reprezintă, din perspectiva jurisprudenței CEDO, o exercitare arbitrară a puterii publice (o se vedea hot. CEDO Lupșa împotriva României; cererea nr. 10.337/04, § 31-34).

La fel, contrar legislației naționale și principiului „bunei guvernante” autoritatea publică pârâtă, prin omisiunea de a motiva actul administrativ, nu a acționat într-un mod corespunzător și cu maximă consecvență (o se vedea hot. CEDO din 08.07.2008, Megadat.com S.R.L. v. Republica Moldova, nr. 21151/04, § 72; Beyeler v. Italy [GC], nr. 33202/96. § 120, ECHR 2000-1).

În consecință, constată o conduită arbitrară a autorităților publice în procedura administrativă din speță, care este contrară nu doar legislației naționale, dar și jurisprudenței CEDO.

Potrivit prevederilor art. 206 alin.(1), o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare).

La caz, prezenta acțiune reprezintă o acțiune în obligare, deoarece se urmărește anularea unui act administrativ individual nefavorabil prin care s-a respins solicitarea reclamantului în procedură administrativă, și obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual favorabil solicitat, potrivit prevederilor art. 206 alin. (1) lit. b) și art. 224 alin.(1) lit. b) din Codul administrativ.

În drept, reclamantul și-a întemeiat acțiunea în baza art. art. 31, art. 118 alin. (1)-(3), art. 189 alin. (1), art. 206 alin. (1) lit. a) și b), art. 208 alin. (1), art. 209 alin. (1) lit. a), art. 211-212, art. 224 alin. (1) lit. a) și b) din Codul administrativ.

La 18 decembrie 2023, Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, reprezentată de Tatiana Răducanu, a depus referință prin care a solicitat respingerea cererii de contestare înaintate de către Vitalie Codreanu.

În motivarea referinței reprezentantul pârâtei a invocat că, și-a executat cu diligență și bună-credință toate obligațiile în sarcina sa, prevăzute de Legea nr.26/2022. În particular, atunci când a constatat anumite neclarități, Comisia a oferit reclamantului posibilitatea de a le elucida, prin prezentarea datelor și informațiilor suplimentare (în sensul art. 10 alin.(7) din Legea nr.26/2022), oferind un termen suficient (fapt confirmat implicit de către reclamant prin prezentarea datelor și informațiilor suplimentare).

Pârâta a evidențiat că, în spiritul Legii nr. 26/2022, sarcina probațiunii trece asupra candidatului pe parcursul procesului de evaluare. În faza inițială este în obligația Comisiei de a acumula date și informații, făcând uz de competențele sale legale și cu respectarea obligațiilor legale. Însă, odată cu apariția unor neclarități și în scopul elucidării acestora, Comisia oferă candidatului posibilitatea de a prezenta

date și informații suplimentare (art. 10 alin. (7) din Legea nr. 26/2022). Prezentarea datelor și informațiilor suplimentare este un drept, nu o obligație, a candidatului (art. 12 alin. (4) din Legea nr. 26/2022), însă neexercitarea acestui drept (prin refuz, fățiș sau tacit, ori prin prezentarea unor date incomplete sau neconcludente) riscă să inducă Comisia la concluzia că există dubii serioase că candidatul nu întrunește criteriile de integritate (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022). Respectiv, este în interesul candidatului să preia sarcina probațiunii, iar acest transfer legislativ nu numai că nu încălcă, dar și protejează efectiv drepturile candidatului.

Comisia de evaluare a specificat că, rațiunea trecerii sarcinii probațiunii către candidat a fost dezvoltată la nivel internațional. Astfel, Comisia Europeană pentru Democrație prin Lege (Comisia de la Veneția) a remarcat că, într-un sistem de vetting și verificări de integritate, poate fi perfect legitim să se transfere sarcina probei de la stat la judecătorul/procurorul care solicită recrutarea sau ocuparea unei funcții (Opinia Comisiei de la Veneția nr. 1064/2021 din 09 februarie 2022 cu privire la dezvoltarea procesului de vetting în sistemul judiciar, Kosovo; pag. 68). Procesul de redeseinare, pe de altă parte, transformă toți angajații în solicitanți, iar sarcina probei revine acestor persoane, care trebuie să facă dovada că sunt apte pentru exercitarea funcției în cauză (ibidem, pag. 95).

A explicat că, procesul de reevaluare a integrității și decizia Comisiei de evaluare nu afectează statutul profesional al candidatului, or, Comisia nu substituie și nu preia funcțiile unui organ public din Republica Moldova.

De asemenea, pârâta a menționat că, a respectat cu strictețe obiectul mandatului său, fiind explicită în dispozitivul deciziei că „... candidatul nu întrunește criteriile de integritate întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și financiară și, astfel, nu promovează evaluarea”. Decizia este, deci, în strictă conformitate cu prevederile art. 13 alin.(5) din Legea nr.26/2022.

Comisia de evaluare a notat că, niciun alt efect juridic pretins de reclamant nu are suport legal și factual, inclusiv alegațiile că urmare a deciziei ar fi fost afectate un șir de relații personale și profesionale, or, la caz nimic nu împiedică reclamantul să continue cariera profesională și exercitarea atribuțiilor funcției de procuror.

Totodată, potrivit pct.39 din Opinia comună a Comisiei de la Veneția și a Direcției generale a drepturilor omului și stat de drept a Consiliului Europei (Avizul nr. 1069/2021 din 13 decembrie 2021, Moldova), proiectul de lege revizuit arată clar că rezultatele evaluării integrității nu vor avea niciun efect asupra carierei candidatului ca judecător. Comisia de evaluare a menționat că, în activitatea sa, nu constată existența sau lipsa conformității candidatului cu criteriile de integritate, ci doar existența sau lipsa dubiilor serioase privind conformitatea.

Pârâta a specificat că, în urma evaluării integrității etice și financiare a candidatului, în baza datelor și informațiilor primite de la candidat și terți, Comisia constată dacă există sau nu dubii serioase privind conformitatea candidatului cu criteriile legale de integritate. Prin urmare, soluția oferită de Comisie, prin decizia de constatare a promovării sau nepromovării evaluării, reprezintă o apreciere, după intima sa convingere, a faptului dacă există sau nu dubii serioase privind conformitatea reclamantului cu criteriile de integritate financiară și etică. Cu alte

cuvinte, Comisia nu constată existența sau lipsa conformității reclamantului cu criteriile de integritate, ci doar existența sau lipsa dubiilor serioase privind conformitatea. Or, anumite circumstanțe factice ar putea fi suficiente pentru a constata că există dubii serioase privind conformitatea, dar în același timp, ar putea fi insuficiente pentru a constata lipsa de conformitate. Așadar, decizia reprezintă o constatare a existenței unor dubii serioase cu privire la conformitatea reclamantei cu criteriile de integritate etică și financiară. Decizia nu reprezintă însă, și nu pretinde să reprezinte, o constatare a lipsei de conformitate cu aceste criterii.

Comisia de evaluare a enunțat că, prin hotărârea nr.5 din 14 februarie 2023, Curtea Constituțională a declarat neconstituțională sintagma „dacă constată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat”. Prin această decizie, Curtea Constituțională a stabilit că: „Până la modificarea legii de către Parlament, completul special al Curții Supreme de Justiție, la examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei de evaluare, va putea dispune reevaluarea candidaților nepromovați dacă va constata (a) că în cadrul procedurii de evaluare au fost admise erori procedurale grave de către Comisia de evaluare, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și (b) că există circumstanțe care puteau conduce la promovarea evaluării de către candidat.

În opinia Comisiei de evaluare, este discutabil dacă ambele sau doar una dintre aceste ipoteze trebuie să fie întrunite (conjunția „și” indică asupra primei soluții, și anume că contestația poate fi admisă doar dacă sunt întrunite ambele condiții). Este cert însă, dincolo de orice discuție, că legiuitorul a stabilit exhaustiv ipotezele în care o contestație poate fi admisă, limitându-le la cele două.

Prin urmare, reclamantul urmează să argumenteze încadrarea alegațiilor din acțiunea sa în criteriile statuate de către Legea nr.26/2022 și Curtea Constituțională în vederea eventualei admiteri a acțiunii sale.

Sub alt aspect, pârâta a notat că, concluzia Comisiei, exprimată prin decizie, privind existența unor dubii serioase cu privire la conformitatea reclamantului cu criteriile de integritate etică și financiară ține de oportunitatea deciziei. Or, atunci când ia o decizie, Comisia trebuie să se conformeze cerințelor legii și să se încadreze în limitele stabilite de lege. Totuși, aceste limite nu presupun o încorsetare rigidă, o lipsă totală de libertate de mișcare. În sensul de a nu avea independență să aprecieze în mod concret o situație dată sau de a nu avea inițiativă. Legea nu poate fi aplicată mecanic, după cum nici nu poate să prevadă în cuprinsul său toate situațiile care se pot ivi în viața societății și a cetățenilor.

La caz, Comisia a acționat în conformitate cu rigorile descrise mai sus, apreciind în baza criteriilor de conformitate stabilite de Legea nr.26/2022, raportate la circumstanțele de fapt rezultate din datele și informațiile acumulate (inclusiv cu concursul reclamantului), dacă există sau nu dubii serioase privind conformitatea reclamantului cu criteriile de integritate etică și financiară. Decizia emisă în acest sens reprezintă realizarea acestei puteri discreționare care nu poate fi supusă unui control judiciar.

În opinia pârâtei, procedura reluată de evaluare a avut loc cu respectarea garanțiilor prevăzute de art. 6§1 din CEDO în materia executării hotărârilor judecătorești. Comisia nu a fost obligată și nici nu putea fi obligată de către Curtea

Supremă de Justiție să emită o decizie favorabilă sau defavorabilă reclamantului, dreptul reclamantului la executarea unei decizii judiciare definitive și cu caracter obligatoriu, după cum acesta este garantat de către art. 6§1 din CEDO, a fost plener respectat de către Comisie. Astfel, odată ce Comisia a executat în mod integral decizia Curții Supreme de Justiție, într-un termen rezonabil, rezultă cu certitudine că reclamantul nu poate pretinde neexecutarea de către Comisie a deciziei Curții Supreme de Justiție.

Totodată, a notat că, având în vedere că Comisia nu a fost obligată de către Curtea Supremă de Justiție să emită o decizie favorabilă sau defavorabilă reclamantului, în general, ține de esența procedurii reluate a evaluării ca să existe un drept al Comisiei de a reexamina circumstanțele care au stat la baza deciziei Curții Supreme de Justiție. Acest element inerent procedurii de reevaluare exclude *ab initio* caracterul absolut al „autorității de lucru judecat” al faptelor analizate în deciziei Curtea Supremă de Justiție, ceea ce permite și solicită Comisiei să aibă o marjă de apreciere la etapa reevaluării problemelor de integritate a candidaților. Această marjă de apreciere admite inclusiv posibilitatea ca Comisia să ajungă la anumite concluzii care, la prima vedere și fără a intra în esență, pot fi considerate ca fiind contrare concluziilor instanței de judecată, ceea ce, însă, nicidecum nu înseamnă că Comisia ar repune în discuție decizii judecătorești definitive.

În privința principiului *res judicata*, jurisprudența CtEDO a stabilit că „...Curtea se referă în primul rând la principiul securității juridice, care este implicit în toate articolele Convenției...”. „În dreptul Convenției, principiul securității juridice se manifestă în diferite forme și contexte, cum ar fi necesitatea ca legea să fie clar definită și previzibilă în aplicarea sa [...], sau impunând ca, în cazul în care instanțele au hotărât definitiv o problemă, hotărârea lor să nu fie pusă în discuție (a se vedea, de exemplu, Brumărescu împotriva României [GCJ, nr. 28342/95, § 61, CEDO 1999-VII). Acest ultim aspect al securității juridice presupune, în general, respectarea principiului autorității de lucru judecat, care, prin protejarea definitivă a hotărârilor judecătorești și a drepturilor părților la procedurile interne - inclusiv a oricăror persoane implicate în calitate de victime - servește la asigurarea stabilității sistemului judiciar și contribuie la încrederea publicului în instanțe. Potrivit jurisprudenței constante a Curții, deși exigențele principiului securității juridice și autoritatea de lucru judecat nu sunt absolute (a se vedea, de exemplu, în sfera dreptului penal, Moreira Ferreira contra Portugalia (nr. 2) [GC], nr.19867/12, § 62, 11 iulie 2017), o derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare, cum ar fi corectarea defectelor fundamentale sau a erorilor din justiție (a se vedea, de exemplu, Ryabykh împotriva Rusiei, nr. 52854/99, §52, CEDO 2003-IX și OOO Link Oii SPB împotriva Rusiei (dec.), nr. 42600/05, 25 iunie 2009).

La caz însă, constatările de mai sus în partea ce ține de limitarea dreptului părților de a repune în discuție anumite chestiuni soluționate definitiv prin hotărâri judecătorești nu sunt oportune în contextul procedurii reluate de evaluare odată ce:

1) pe de o parte, însăși prin decizia Curții Supreme de Justiție, Comisiei i-a fost recunoscut dreptul de a reevalua (relua evaluarea) reclamantul prin prisma probelor colectate în procedura de evaluare inițială și cea reluată,

2) pe de altă parte, în general, principiul *res judicata* nu are un caracter absolut și permite derogări, în context, în partea motivată a deciziei, Comisia a clarificat într-un mod explicit și convingător circumstanțele care au permis acesteia, în anumite cazuri, să ajungă la alte concluzii decât cele expuse în decizia Curții Supreme de Justiție.

În privința dubiului Comisiei privind utilizarea programului de locuințe la preț preferențial destinat procurorilor pentru a ajuta un membru al familiei la achiziționarea unui imobil, a indicat următoarele.

Comisia de evaluare a evidențiat că, decizia Curții Supreme de Justiție este bazată pe informații incomplete cu privire la circumstanțele încheierii contractului de investiții și pretinsa vânzare (în fapt, donare) a apartamentului de către reclamant către sora sa. În cadrul evaluării reluate candidatul a furnizat Comisiei un al doilea contract de investiții, din data de 25 noiembrie 2010, iar în privința vânzării apartamentului către sora sa a recunoscut că contractul a fost unul simulat.

De asemenea a notat că, ținând cont de constatările din decizia Curții Supreme de Justiție, în privința condițiilor de eligibilitate a procurorilor la programul de locuințe la preț preferențial evaluate de Comisie, și anume: (i) Ordinul Procurorului General nr. 130/36 și (ii) declarațiile secretarului Comisiei PG expuse în cadrul audierii din 02 noiembrie 2023, în mod special a notat că secretarul Comisiei PG a confirmat că un solicitant la programul de locuințe la preț preferențial ar fi fost descalificat dacă acesta ar fi dezvăluit Comisiei PG că, dorește să achiziționeze locuința pentru altcineva decât pentru sine sau membrii familiei sale.

Astfel, defectele expuse supra au lipsit completul de judecată de posibilitatea de a examina integritatea reclamantului prin prisma standardului de „comportament impecabil” așteptat de la procurori. În mod special a notat că, concluziile Comisiei privind (i) necoresponderea reclamantului cu standardul de „comportament impecabil” așteptat de la procurori și (ii) măsura în care comportamentul reclamantului (lipsa de transparență, încheierea de acte simulate) ar afecta încrederea publicului în funcționarii publici, nu au fost obiect de examinare în cadrul procesului de judecată finalizat, prin decizia Curții Supreme de Justiție, ceea ce deosebește în mod esențial circumstanțele care stau la baza decizia Curții Supreme de Justiție de circumstanțele care stau la baza deciziei Comisiei.

În privința dubiului „Modul de dobândire a unui apartament cu suprafața de 49,1 m.p. ca locuință de serviciu și privatizarea acelei locuințe”, a indicat următoarele.

Constatările din decizia Curții Supreme de Justiție în privința scopului îmbunătățirii condițiilor sale de trai, dar și în privința lipsei oricărei legături de cauzalitate între acțiunile reclamantului și admiterea cererilor în favoarea acestuia, contravin unor informații (inclusiv noi) colectate de Comisie. În mod special a notat că, din explicațiile adiționale ale reclamantului din cadrul procedurii reluate de evaluare s-a conturat și fortificat concluzia Comisiei că privatizarea apartamentului în favoarea soției reclamantului a depins în mod direct de șirul de acțiuni întreprinse de reclamant. Un episod important în acest proces l-a constituit abordarea directă de către reclamant a președintei asociației de administrare a blocului de locuințe pentru a obține o declarație despre statutul de ocupare a apartamentului, explicațiile și

informațiile contradictorii furnizate de candidat în cadrul procesului reluat de evaluare. Spre deosebire de decizia Comisiei, unde un aspect esențial al dubiilor serioase privind integritatea reclamantului l-a constituit modalitatea de comunicare avută de reclamant cu președinta asociației de administrare a blocului de locuințe. Decizia Curții Supreme de Justiție nu conține nici o concluzie sau argumentare în această privință și care ipotetic, ar fi trebuit să devină obligatorii pentru Comisie. În mod special a notat că, în privința modalității de privatizare a apartamentului, unica concluzie a Curții Supreme de Justiție a fost că Comisia este obligată să țină cont de hotărârile judecătorești irevocabile. Decizia Comisiei însă, nu pune în discuție hotărârile judecătorești în baza cărora reclamantul a reușit să privatizeze locuința de serviciu. Lipsa oricărei abordări din partea instanței de judecată în privința corespunderii comportamentului reclamantului cu criteriile de integritate în comunicarea avută de acesta cu președinta asociației, precum și în comunicarea avută cu Comisia (răspunsuri contradictorii, etc.) deosebește în mod esențial circumstanțele care stau la baza deciziei Curții Supreme de Justiție de circumstanțele care stau la baza deciziei Comisiei. Obiectul dubiilor Comisiei în problema privind „Modul de dobândire a unui apartament cu suprafața de 49,1 m.p. ca locuință de serviciu și privatizarea acelei locuințe”, îl constituie comportamentul și atitudinea reclamantului față de problema abordată de Comisie, or în cadrul procedurii inițiale, dar și celei reluate de evaluare, reclamantul „a demonstrat în mod regulat ignoranța față de legislația aplicabilă, a negat orice responsabilitate pentru acțiunile sale” și în același timp „a acționat, în mod repetat, din propria inițiativă și a ocolit procedurile care trebuiau urmate de alte autorități, întru realizarea intereselor sale personale”.

Comisia de evaluare a subliniat că, caracterul obligatoriu netăgăduit al argumentelor și concluziilor conținute în decizia Curții Supreme de Justiție, nu obligă însă Comisia să emită, în cadrul reevaluării, o decizie de promovare a reclamantului, odată ce cumulul de fapte (circumstanțe) rezultat din probele noi, acumulate în cadrul reevaluării, este diferit și în mod natural, mai avansat, decât cel inițial, din cadrul evaluării inițiale. Este esențial însă ca Comisia să argumenteze soluția aleasă, cu referire precisă la faptele examinate și concluziile rezultate, fapt care s-a făcut în mod plenar în decizie.

În context, este de remarcat că atunci când abordează problematica principiului *res judicata* în cazul a două sau mai multe seturi de proceduri, CtEDO examinează, pe lângă faptul dacă setul de proceduri vizează aceleași părți sau raporturi juridice, inclusiv dacă aceste proceduri se bazează pe același set de fapte. La caz, după cum a fost descris supra, setul de fapte examinat de către Curtea Supremă de Justiție este diferit de setul de fapte analizat de către Comisie în cadrul procedurii reluate de evaluare, ceea ce exclude posibilitatea ca decizia Comisiei să afecteze principiul *res judicata*. În vederea fortificării argumentelor de mai sus, a evidențiat că, atunci când circumstanțele constatate prin decizia Curții Supreme de Justiție nu au fost răsturnate sau modificate în cadrul procedurii reluate de evaluare Comisia a acceptat argumentele și concluziile Curții Supreme de Justiție. Spre exemplu, în cadrul procedurii inițiale de evaluare în privința reclamantului, Comisia a invocat dubii serioase cu privire la conformitatea reclamantului cu criteriul de integritate etică, în temeiul art.8 alin.(2) lit.c) [... nu a încălcat regimul juridic al declarării averii și

intereselor personale] și criteriul de integritate financiară în temeiul art.8 alin.(4) lit.a)) [... averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație] din Legea nr.26/2022. Corespunzător, având în vedere că în cadrul procedurii reluate de evaluare acest aspect al integrității s-a bazat pe aceleași circumstanțe de fapt ca și cele existente din cadrul procedurii inițiale de evaluare a reclamantului, Comisia a exclus dubiul de integritate existent anterior în privința reclamantului în temeiul art.8 alin.(2) lit.c) și art.8 alin.(4) lit.a) din Legea nr.26/2022.

Cu referire la aplicabilitatea prevederilor codului administrativ în detrimentul Legii nr. 26/2022, pârâta a notat că, Comisia de evaluare nu este autoritate publică în sensul prevederilor art. 7 din Codul administrativ. În cazul Comisiei nu este întrunită condiția de a acționa în regim de putere publică și în scopul realizării unui interes public, iar, decizia nr. 3-30/23 din 22 noiembrie 2023 a Curții Supreme de Justiție reprezintă un exemplu pozitiv de abordare dinamică și evolutivă a jurisprudenței, în privința căreia CtEDO a stabilit că, este necesară pentru reformarea și îmbunătățirea practicii judiciare.

Comisia de evaluare apreciază ca fiind neîntemeiată alegația reclamantului precum că, pârâta și-ar fi exercitat discreția sa în mod diferit, din moment ce în celelalte cazuri invocate de către reclamant candidații au recunoscut faptul încălcărilor/erorilor și Comisia a constatat că acești candidați nu au avut de beneficiat în urma acestor încălcări/erori. La caz însă, după cum rezultă din decizia Comisiei, toate acțiunile și comportamentul reclamantului au fost desfășurate anume în scopul obținerii unor beneficii pentru sine sau alte persoane (la caz, sora reclamantului).

În ședința de judecată, reclamantul Vitalie Codreanu a susținut cererea de contestare împotriva deciziei nr. 2 din 04 decembrie 2023 cu privire la candidatura lui Vitalie Codreanu, solicitând admiterea acesteia, pe motivele de fapt și de drept invocate în cerere.

Suplimentar reclamantul a invocat nulitatea actului administrativ individual (decizia nr. 2 din 04 decembrie 2023 a Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor) în temeiul art. 121 alin. (4) din Codul administrativ, iar, în acest context a anexat la materialele cauzei raportul de expertiză extrajudiciar nr. 34/12-R-71 din 10.01.2024 efectuat de șeful SEAP a DEC a CTCEJ al IGP al MAI, comisar-șef I. Irjanova (f.d. 121-127).

Reprezentantul Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, avocatul Roger Gladei a susținut argumentele invocate în referința depusă, solicitând respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Reprezentantul reclamantului, avocatul Vitalie Zama și reprezentantul pârâtei, avocatul Valeriu Cernei, fiind înștiințați legal, la ședința de examinare în fond, din motive necunoscute instanței de judecată, nu s-au prezentat în ședința de judecată.

Audiind argumentele participanților la proces în susținerea pretențiilor formulate și obiecțiile înaintate, ținând cont de probele administrate și de legislația pertinentă, Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei

independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor stabilește următoarele.

Motivare:

Aprecierea instanței.

Prin decizia nr. 2 din 04 decembrie 2023 cu privire la candidatura lui Vitalie Codreanu, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor, pe baza art. 8 alin. (1) și (2), alin. (4) lit. b) și alin. (5) lit. c) și art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, Comisia a decis că candidatul nu corespunde criteriilor de integritate întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și financiară și astfel nu promovează evaluarea.

La 12 decembrie 2023, Vitalie Codreanu a depus cerere de contestare a deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor cu privire la anularea deciziei nr. 2 din 04 decembrie 2023, obligarea reluării procedurii de evaluare a candidatului de către Comisie și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

Conform art. 14 alin. (1) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, decizia Comisiei de evaluare poate fi contestată de către candidatul evaluat în termen de 5 zile de la data recepționării de către acesta a deciziei motivate, fără respectarea procedurii prealabile.

În acest context, se reține că, la materialele cauzei nu se atestă dovada recepționării deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 2 din 04 decembrie 2023 de către Vitalie Codreanu, prin urmare contestația depusă de Vitalie Codreanu este admisibilă, deoarece reclamantul s-a conformat prevederilor legale, depunând prezenta cerere la 12 decembrie 2023, în interiorul termenului prevăzut de lege, la Curtea Supreme de Justiție.

Cu referire la cadrul normativ aplicabil, în debutul analizei sale, Completul de judecată special observă că, atât în contestație, cât și în cadrul examinării prezentei cauze, reclamantul a invocat că prevederile Codului administrativ au prioritate față de prevederile Legii nr.26/2022.

La aspectul dat, Completul de judecată special învederează că, aplicarea Codului administrativ și limitele ei este o problemă de interpretare și aplicare a legii asupra căreia are competență Curtea Supremă de Justiție ca instanță de judecată competentă pentru examinarea acțiunii în contencios administrativ (DCC nr. 163 din 01 decembrie 2022, §24, DCC nr. 2 din 18 ianuarie 2022, §19).

Completul de judecată special reține că, potrivit art. 1 din Legea nr. 26/2022, prezenta lege reglementează raporturile juridice aferente procedurii de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, al Consiliului Superior al Procurorilor, precum și a candidaților la funcția de membru în organele specializate ale acestora, ca etapă obligatorie a procesului de selectare a candidaților și de alegere sau numire a acestora în funcțiile respective.

În conformitate cu art. 4 din Legea nr. 26/2022, Comisia de evaluare are independență funcțională și autonomie decizională față de orice persoane fizice sau juridice, indiferent de forma juridică de organizare a acestora, inclusiv față de fracțiunile politice și partenerii de dezvoltare care au participat la desemnarea membrilor acesteia.

În activitatea sa, Comisia de evaluare se conduce de Constituția Republicii Moldova, de prezenta lege și de alte acte normative ce reglementează domeniile conexe activității sale. Comisia de evaluare funcționează în baza regulamentului propriu de organizare și funcționare, aprobat de către aceasta.

Conform art. 14 alin. (6) din Legea nr. 26/2022, cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv.

În corespundere cu art. 1 alin. (1) din Codul administrativ, legislația administrativă reprezintă cadrul juridic principal prin care se asigură reglementarea raporturilor administrative la îndeplinirea activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia.

Potrivit art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

Astfel, Completul de judecată special relevă că, în preambulul Legii nr. 26/2022, legiuitorul a indicat că prezenta lege a fost adoptată în vederea sporirii integrității viitorilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, ai Consiliului Superior al Procurorilor și ai organelor specializate ale acestora, precum și în vederea sporirii încrederii societății în activitatea organelor de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, dar și, în general, în sistemul justiției.

Prin urmare, evaluarea candidaților pentru funcțiile de membru în organele enumerate în art. 2 alin. (1) din Legea nr. 26/2022 este prin natura sa un domeniu specific de activitate în sensul art. 2 alin. (2) din Codul administrativ. Și, deși Codul administrativ instituie o procedură administrativă și de contencios administrativ uniformă, totuși, conform art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, anumite aspecte pot fi reglementate prin norme legislative speciale.

Conform art. 10 alin. (1) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017, legea organică este actul normativ care reprezintă o dezvoltare a normelor constituționale și poate interveni în domeniile expres prevăzute de Constituție.

Iar, art. 7 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 prevede că, în cazul în care între două acte normative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme, se aplică prevederile ultimului act normativ adoptat, aprobat sau emis, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 5 alin. (3) și (4).

Astfel, atât Legea nr. 26/2022, cât și Codul administrativ sunt legi organice, însă prima este una specială. Respectiv, prioritate are Legea nr. 26/2022, însă,

aceasta nu exclude aplicarea Codului administrativ, în măsura în care legea specială nu conține norme care să reglementeze un anumit aspect. Or, excluderea integrală de la aplicare a Codului administrativ este imposibilă din punct de vedere al rolului central și legăturii organice a Codului administrativ cu domeniile/subdomeniile dreptului administrativ.

Completul de judecată special, în acest sens, nu poate reține argumentul reclamantului Codreanu Vitalie, deoarece prin aplicarea prevederilor Codului administrativ nu pot fi denaturate reglementările Legii speciale nr. 26/2022, după cum încearcă să invoce. Or, prevederile Codului administrativ urmează a fi aplicate în măsura în care nu contravin Legii speciale nr. 26/2022.

Cu referire la consecințele juridice ale deciziei Comisiei de evaluare, Completul special de judecată reține că, existența unui act de constatare a lipsei de integritate a unui judecător sau procuror este incompatibilă cu deținerea în continuare a funcției.

În același timp, potrivit art. 13 alin. (6) din Legea nr. 26/2022, decizia privind nepromovarea evaluării constituie temei juridic pentru neadmiterea candidatului la alegeri sau concurs. Careva alte consecințe juridice, în afara celor menționate expres în lege, nu sunt stipulate la moment.

La fel, prin Avizul nr. 1069/2021 din 13 decembrie 2021, Comisia de la Veneția și Direcția Generală au conchis că proiectul de lege revizuit arată clar că rezultatele evaluării integrității nu vor avea niciun efect asupra carierei candidatului.

Astfel, Completul special de judecată nu poate accepta ideea că, o eventuală decizie de nepromovare ar echivala cu o constatare că persoana nu e integă. Or, în cazul dat persoana ar urma să fie eliberată imediat din funcție sau supusă unei altei sancțiuni disciplinare destul de grave, fapt care nu e prevăzut de reglementările actuale, după cum s-a menționat supra.

Cu referire la marja de apreciere (dreptul discreționar) al Comisiei de evaluare, Completul de judecată special reține că prin Avizul nr. 1069/2021 din 13 decembrie 2021, la pct. 11, Comisia de la Veneția și Direcția Generală observă că integritatea personală a membrilor care constituie Consiliile Superioare (de judecători și procurori) este un element esențial al naturii unor astfel de organe; asigură încrederea cetățenilor în instituțiile de justiție – încredere în magistrați și în integritatea acestora. Într-o societate care respectă valorile fundamentale ale democrației, încrederea cetățenilor în acțiunea Consiliilor Superioare depinde foarte mult, sau esențial, de integritatea personală și de competența și credibilitatea apartenenței sale.

Comisia de la Veneția și Direcția Generală și-au exprimat anterior opinia, în alte contexte, că situațiile critice din domeniul justiției, ca niveluri extrem de ridicate de corupție, pot justifica soluții la fel de radicale, precum un proces de verificare a judecătorilor în funcție. În cele din urmă, ține de competența autorităților moldovenești să decidă dacă situația predominantă în sistemul judiciar moldovenesc creează o bază suficientă pentru a supune toți judecătorii și procurorii, precum și membrii CSM și CSP, la evaluări extraordinare de integritate.

Pe lângă preambulul Legii nr. 26/2022, menționat supra, Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție mai consideră necesară să menționeze și că, potrivit Obiectivului 1.2. din Direcția strategică I „Consolidarea

integrității și responsabilității în sectorul justiției” din Legea pentru aprobarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia nr. 211 din 06 decembrie 2021.

„Identificarea unor pârgii eficiente de întărire a independenței judecătorilor și a procurorilor urmează a fi corelată cu creșterea responsabilității și integrității acestora. Responsabilitatea și integritatea sunt printre principalele elemente de asigurare a încrederii cetățenilor în sistemul justiției și de garanție a derulării unor proceduri echitabile. Dezvoltarea și promovarea unei culturi a integrității judiciare constituie un element important în prevenirea corupției care este una dintre principalele amenințări în adresa societății și funcționării statului de drept. În prezent, potrivit sondajelor realizate, corupția și lipsa de integritate în sistemul judecătoresc sunt percepute de publicul larg la un nivel înalt. În Raportul privind al patrulea ciclu de evaluare a Moldovei, GRECO este profund îngrijorat de indicii potrivit cărora în funcția de judecător sunt numiți candidați care prezintă riscuri de integritate. Comisia Internațională a Juriștilor, în Raportul misiunii de evaluare din 2018, accentuează importanța faptului ca corupția în sistemul judecătoresc să fie combătută prin măsuri ferme și, în mod prioritar, în deplină armonie cu principiile statului de drept și drepturile omului. Aceasta este îngrijorată de faptul că multe investigații penale par să fie concentrate mai degrabă pe suprimarea opoziției sau prevenirea părerilor disidente în sistemul judecătoresc decât pe eradicarea reală a corupției. Este esențial ca actorii din cadrul sistemului justiției, individual și în colectiv, să respecte și să onoreze funcția deținută ca fiind un mandat public și să depună efort pentru a spori și menține încrederea publicului în sistem”.

În continuare, în recentul său Aviz nr. 24 (2021) privind Evoluția Consiliilor Justiției și rolul acestora în sisteme judiciare independente și imparțiale, CCJE reamintește (§ 34) că procesul de selecție a membrilor unui Consiliu, inclusiv posibile campanii de către candidați ar trebui să fie transparente și să se asigure că calificările candidaților, în special imparțialitatea și integritatea acestora sunt verificate. În opinia Comisiei de la Veneția și a Direcției Generale, ar trebui făcută o distincție între verificarea membrilor în exercițiu și „pre-verificarea” candidaților pentru o poziție în aceste organisme. Ca o chestiune de principiu, securitatea pe termen determinat al mandatelor membrilor organelor (constituționale) are scopul de a asigura independența acestora față de presiunile externe. Măsurile care ar periclita continuitatea calității de membru și ar interfera cu securitatea mandatului membrilor acestei autorități (vetting) ar ridica suspiciunea că intenția din spatele acestor măsuri ar fi de a influența deciziile acesteia și, prin urmare, ar trebui privite ca o măsură de ultimă oră. Controalele de integritate care vizează candidații la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și al Consiliului Superior al Procurorilor și organele lor specializate reprezintă un proces de filtrare și nu un proces de verificare judiciară și, ca atare, pot fi considerate, dacă sunt implementate corespunzător, că ating un echilibru între beneficii a măsurii, în ceea ce privește contribuția la încrederea justiției, și posibilele efecte negative ale acesteia.

De asemenea, Completul de judecată special consideră relevant că în pct. 50 din Avizul din 14 martie 2023, Comisia de la Veneția și DGI au indicat că sunt la

curent cu faptul că proiectul articolului 12 reflectă articolul 8 din Legea nr. 26/2022, care reglementează procedura de pre-vetting a candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și al Consiliului Superior al Procurorilor. Totuși, ceea ce se permite cu scopul examinării candidaților, nu neapărat se permite în vederea evaluării extraordinare a judecătorilor și procurorilor în funcție, mizele sunt mai mari pentru ei și pentru stabilitatea ordinii juridice în general. Deși criteriile pentru pre-vetting pot fi relativ flexibile și bazate pe o evaluare globală a integrității candidaților, a antecedentelor, a relațiilor etc., destituirea unui judecător sau a unui procuror numit în funcție într-un mod legal trebuie să fie justificată cu referința mai precisă la o conduită inadecvată, care ar trebuie să fie mai bine definită de lege.

În aceeași ordine de idei, potrivit opiniei amicus curiae a Comisiei de la Veneția, conceptul de evaluare a integrității implică implementarea unui proces de mecanisme care vizează garantarea celor mai înalte norme în materie de conduită și de integritate financiară solicitate pentru accesarea în funcția publică. Într-un sistem de control prealabil al integrității, decizia de a nu recruta un candidat poate fi justificată în cazul unei simple îndoieli pe baza unei evaluări a riscurilor. Totuși, decizia de nepromovare a evaluării unui candidat trebuie legată de un indiciu de ilegalitate, cum ar fi averea inexplicabilă, chiar dacă nu se poate dovedi dincolo de orice îndoială că această avere provine din surse ilegale (a se vedea CDL-AD(2022)011, § 9-10).

În Avizul său, Comisia de la Veneția și Direcția Generală au mai notat că Comisia de evaluare emite un raport negativ atunci când are „dubii serioase” cu privire la comiterea de către judecător sau un procuror a unor încălcări. Această normă presupune că concluziile Comisiei de evaluare nu stabilesc vinovăția persoanei vizate, nici nu atrag direct răspunderea penală, ceea ce ar necesita cel mai probabil un alt standard de probă (mai înalt). Într-o anumită măsură, această structură reduce potențialul unui conflict dintre constatările Comisiei de evaluare și ale altor organe administrative sau judiciare, menționate anterior.

De asemenea, Curtea Constituțională la § 120 din decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023 a constatat că, prin termenul „grav”, legislatorul a limitat marja discreționară a Comisiei de evaluare la evaluarea integrității etice a candidaților. Criteriul îi permite Comisiei să decidă nepromovarea candidatului doar dacă a constatat încălcări ale regulilor de etică și de conduită profesională de o gravitate ridicată. Acest fapt presupune că candidatul poate pune în discuție gravitatea încălcărilor constatate de Comisie în fața completului special al Curții Supreme de Justiție, care în cele din urmă poate aprecia caracterul „grav” al abaterii constatate în funcție de circumstanțele particulare ale cauzei. Raționamentele sunt aplicabile, *mutatis mutandis*, în cazul termenilor „reprobabile” și „inexplicabile” din articolul 8 alin. (2) lit. a) din Lege.

În § 123 din decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023, Curtea Constituțională a indicat că, pentru ca Consiliul să-și exercite atribuțiile constituționale de asigurare a numirii, transferării, detașării, promovării în funcție și aplicarea de măsuri disciplinare față de judecători (a se vedea articolul 123 din Constituție), legislatorul a stabilit că în calitate de membri ai acestui organ constituțional trebuie să fie alese persoane (judecători și non-judecători) cu o înaltă

reputație profesională și integritate personală verificată de Comisia de evaluare în ultimii 15 ani. Prin urmare, Curtea Constituțională a considerat rezonabilă decizia legislatorului de a stabili o perioadă extinsă de verificare a integrității financiare a candidaților.

La fel, Curtea Constituțională în decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023, a notat în § 123, cu privire la textul „dubii serioase” din articolul 13 alin. (5) din Legea nr. 26, că textul criticat instituie un standard de probă aplicabil procedurii de evaluare. Astfel, atunci când Comisia de evaluare trebuie să decidă cu privire la integritatea unui candidat, ea trebuie să constate dacă există sau nu dubii serioase cu privire la respectarea criteriilor de integritate etică și financiară de către candidat, stabilite de articolul 8 din Lege.

Curtea Constituțională a reținut că, definirea standardelor de probă implică în mod inevitabil utilizarea unor texte flexibile. În acest caz, standardul de probă stabilit de legislator urmărește să ghideze Comisia de evaluare la aprecierea rezultatelor evaluării.

De asemenea, legea obligă Comisia de evaluare să emită o decizie motivată, care trebuie să cuprindă faptele relevante, motivele și concluzia Comisiei cu privire la promovarea sau nepromovarea. Mai mult, legea îi permite candidatului să pună în discuție existența unor dubii serioase cu privire la respectarea de către acesta a criteriilor de integritate etică și financiară în fața completului special al Curții Supreme de Justiție.

Astfel, Completul special al Curții Supreme de Justiție reține că, deși marja de apreciere a Comisiei în ce privește „dubiile serioase” nu este nelimitată (concluziile trebuie să se bazeze pe date obiective), ea este destul de largă. Eventualele riscuri în raport cu beneficiile, în cazul neadmiterii unui candidat, deși, integru, însă care nu a fost în stare să înlăture anumite dubii în privința sa, sunt cu mult mai mici decât în situația în care este admis un candidat neintegru din considerentul că orice dubiu ar trebui să fie interpretat în favoarea persoanei. Această stare e determinată atât de interesul general sporit față de procesul de preselecție în Consiliul Superior al Magistraturii, cât și de eventuala interferență redusă în drepturile subiecților supuși evaluării, spre deosebire de consecințele vetting-ului propriu-zis.

În aceeași ordine de idei, Completul special al Curții Supreme de Justiție relevă că reclamantul Codreanu Vitalie a invocat încălcarea dreptului său la viața privată, prevăzut de art.8 al CEDO, făcând trimitere la cauzele: Volkov împotriva Ucrainei, nr. 21722/11, pct. 165-167, 09 ianuarie 2013; Ozpınar împotriva Turciei, nr. 20999/04, pct. 43-48, 19 octombrie 2010; XHOXHAIJ contra Albaniei nr. 15227/19, ca argumente în susținerea ilegalității deciziei contestate.

Completul special al Curții Supreme de Justiție, însă, reține că toate aceste cauze se referă la eventuale situații de vetting, adică atunci când se pune în discuție dreptul de a rămâne în profesie. Cazul dedus judecării se referă la o evaluare prevetting. Adică la un exercițiu unic, de preselecție în organul de autoadministrare, într-un moment istoric, caracterizat printr-o percepție general acceptată că lucrurile în justiție merg foarte prost având la bază diferite cauze (corupție, neprofesionalism, obediență cronică față de politic etc). În astfel de circumstanțe este imperios necesar ca persoanele care să acceadă în organele de autoadministrare să aibă o reputație

ireproșabilă, ca să nu existe nici un dubiu în privința lor. Or, în caz contrar, deciziile adoptate de aceste organe, inclusiv cele prin care se va răsturna o eventuală propunere care va veni deja din partea unei comisii vetting, nu se vor bucura de credibilitate și nu vor avea capacitatea de a convinge publicul larg că sunt corecte.

Completul de judecată special relevă că potrivit art. 14 alin. (8) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, în vigoare la moment, la examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție poate adopta una dintre următoarele decizii:

a) respingerea cererii de contestare;

b) admiterea cererii de contestare și dispunerea reevaluării candidaților care nu au promovat evaluarea, dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, Comisia de evaluare a admis unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat.

Prin urmare, ținând cont de normele legale precitate și de faptul că obiect al prezentei acțiuni îl constituie decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 2 din 04 decembrie 2023 cu privire la nepromovarea evaluării de către candidatul Vitalie Codreanu, Completul de judecată special menționează că, la caz, urmează să verifice dacă în cadrul procedurii de evaluare repetate au fost admise erori procedurale grave de către Comisia de evaluare, care să afecteze caracterul echitabil al procedurii de evaluare și existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat.

Or, la examinarea prezentei cereri de contestare, Completul de judecată special nu are dreptul să depășească limitele acesteia și împuternicirile oferite de legiuitor la examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, stabilite în mod imperativ la art. 14 alin. (8) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, în temeiul Hotărârii Curții Constituționale nr. 5 din 14 februarie 2023 privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr.26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

Completul special de judecată relevă că, în pct. 81 din Hotărârea nr. 5 din 14 februarie 2023 privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, Curtea Constituțională a stabilit că legea trebuie să prevadă un remediu în cazurile în care candidatului nu i-au fost asigurate drepturile procedurale în cadrul procedurii de evaluare. În funcție de eventualele carențe procedurale admise la etapa evaluării, de natura dreptului procedural afectat, precum și de circumstanțele particulare ale cauzei, Curtea reține că, neasigurarea unui drept procedural poate fi considerată o problemă centrală a litigiului.

În aprecierea sa Curtea Constituțională verificând dacă dispozițiile contestate urmăresc realizarea unui scop legitim, a reținut că în nota informativă la proiectul de

Lege nu se regăsește niciun argument cu privire la necesitatea limitării controlului judiciar al deciziilor Comisiei de evaluare. Totuși, din opinia prezentată de autorități și din conținutul textului contestat, Curtea a dedus că legislatorul a urmărit să evite situațiile de anulare a deciziilor Comisiei de evaluare din cauza încălcării unor reguli de procedură ne semnificative, iar pe de altă parte, pentru a asigura celeritatea soluționării contestațiilor pentru a avea mai repede un Consiliu Superior al Magistraturii funcțional. Curtea a reținut că, aceste scopuri legitime pot fi încadrate în obiectivele generale ale ordinii publice și garantării autorității și imparțialității justiției, stabilite de articolul 54 alin.(2) din Constituție.

Verificând dacă dispozițiile contestate îi permit Completului de judecată special al Curții Supreme de Justiție să „examineze suficient” problemele centrale ale eventualelor litigii, Curtea Constituțională a admis că dispozițiile contestate sunt apte să realizeze obiectivul urmărit de legislator, să evite situațiile de anulare a deciziilor Comisiei de evaluare din cauza încălcării unor reguli de procedură ne semnificative.

În acest context, Completul de judecată special reține că, potrivit art. 12 alin. (4) din Legea nr. 26/2022, candidatul are următoarele drepturi:

- a) să participe la ședințele Comisiei de evaluare și să dea explicații verbale;
- b) să fie asistat de un avocat sau de un avocat stagiar pe parcursul procedurii de evaluare;
- c) să ia cunoștință de materialele evaluării, cu cel puțin 3 zile până la audiere;
- d) să prezinte, în formă scrisă, date și informații suplimentare pe care le consideră necesare în vederea înlăturării suspiciunilor privind integritatea sa, dacă a fost în imposibilitatea de a le prezenta anterior;
- e) să conteste decizia Comisiei de evaluare.

Completul de judecată special reține că noțiunea „drepturi și obligații cu caracter civil” nu poate fi interpretată doar printr-o referință la dreptul intern al statului pârât; este vorba de o noțiune „autonomă”, care reiese din Convenție. Art. 6 § 1 se aplică indiferent de calitatea părților, de natura legislației ce reglementează modul de stabilire a „contestației” (lege civilă, comercială, administrativă etc.) și de autoritatea competentă să o soluționeze (instanță de drept comun, organ administrativ etc.) [Georgiadis împotriva Greciei, pct. 34; Bochan împotriva Ucrainei (nr. 2) (MC), pct. 43; Naït-Liman împotriva Elveției (MC), pct. 106].

Aplicabilitatea art. 6 § 1 în materie civilă depinde, în primul rând, de existența unei „contestații” (în limba engleză, „dispute”). În plus, trebuie să se întemeieze pe un „drept” care să poată fi pretins, cel puțin în mod credibil, recunoscut în dreptul intern, indiferent dacă acest drept este sau nu protejat de Convenție. Trebuie să fie vorba despre o contestație reală și serioasă, care poate privi atât existența însăși a dreptului, cât și întinderea sa sau modalitățile sale de exercitare. În sfârșit, rezultatul procedurii trebuie să fie în mod direct decisiv pentru dreptul „civil” în cauză, o legătură foarte slabă ori consecințe îndepărtate nefiind suficiente pentru ca art. 6 § 1 să fie aplicabil [Regner împotriva Republicii Cehe (MC), pct. 99; Károly Nagy împotriva Ungariei (MC), pct. 60; Naït-Liman împotriva Elveției (MC), pct. 106].

Prin urmare, Completul de judecată special conchide că, prin prisma art. 6 § 1 CEDO, a Hotărârii Curții Constituționale nr. 5 din 14 februarie 2023 și articolul 12

alin. (4) din Legea nr. 26/2022, pentru a stabili dacă în cadrul procedurii de evaluare, Comisia de evaluare a admis unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, urmează a fi verificat faptul dacă reclamantului Vitalie Codreanu i-au fost respectate drepturile procedurale prevăzute de lege specială.

Reieșind din cele indicate supra, precum și din dezideratele Curții Constituționale reținute în Hotărârea nr. 5 din 14 februarie 2023, Completul de judecată special nu va da apreciere tuturor argumentelor invocate de către reclamantul Vitalie Codreanu în cererea de contestare, dar va răspunde doar criticilor ce se încadrează în criteriile statuate de către Curtea Constituțională în vederea eventualei admiteri a acțiunii, și anume ce țin de presupusele erori procedurale grave admise de către Comisia de evaluare, care ar fi afectat caracterul echitabil al procedurii de evaluare, precum și celor ce vizează presupusa existență a unor circumstanțe care puteau conduce la promovarea evaluării de către candidatul Vitalie Codreanu.

Completul de judecată special observă că, unul din argumentele pe care se bazează acțiunea reclamantului, este pretinsa lipsă de independență, imparțialitate și obiectivitate a unor membri ai Comisiei de evaluare.

Însă, completul de judecată special consideră argumentul dat irelevant și care nu se încadrează în criteriul de eroare procedurală gravă, care a afectat caracterul echitabil al procedurii de evaluare a reclamantului și, cu atât mai mult, nu se încadrează în criteriul de circumstanță care putea conduce la promovarea evaluării de către reclamant.

În acest sens, este relevant de reținut că, membrii Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor au fost desemnați prin Hotărârile Parlamentului nr. 84, nr. 85, nr. 86 și nr. 87 din 04 aprilie 2022, care la art. 3 stipulează imperativ că pot fi contestate în instanța de judecată în termenul prevăzut la art. 209 din Codul administrativ.

Însă, deși, reclamantul cunoștea de la momentul adoptării Legii nr. 26/2022 despre faptul că va fi supus procesului de evaluare a integrității în calitate de candidat la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor, nu a contestat Hotărârile Parlamentului nr. 84, nr. 85, nr. 86 și nr. 87 din 04 aprilie 2022 în ordinea și termenul prevăzut la art. 3 al acestor hotărâri și art. 209 din Codul administrativ.

În esență, circumstanța dată profilează concluzia că, reclamantul Vitalie Codreanu și-a manifestat în mod tacit, prin inacțiune, acordul cu desemnarea de către Parlamentul Republicii Moldova a Nadejdei Hriptievschi, Tatiane Răducanu, lui Vitalie Miron, Herman Von Hebel, Victoriei Henley și Nonei Tsotsoria în calitate de membri ai Comisiei de evaluare și ca aceștia să participe la evaluarea integrității lui în calitate de candidat la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor, ca etapă obligatorie a procesului de selectare a candidaților în funcțiile respective.

Astfel, Completul de judecată special nu poate reține ca fiind întemeiate argumentele reclamantului ce vizează lipsa de independență, imparțialitate și/sau obiectivitate a membrilor nominalizați, or, la etapa dată aceste argumente sunt irelevante, având în vedere că reclamantul a demonstrat un comportament pasiv și

nu a contestat Hotărârile Parlamentului nr. 84, nr. 85, nr. 86 și nr. 87 din 04 aprilie 2022, expunându-și în acest mod tacit încrederea față membrii menționați în cadrul viitoarei sale evaluări.

Cu atât mai mult că, articolul 4 alin. (1) din Legea nr. 26/2022 garantează independență funcțională și autonomie decizională Comisiei de evaluare față de orice persoane fizice sau juridice, indiferent de forma juridică de organizare a acestora, inclusiv față de fracțiunile politice și partenerii de dezvoltare care au participat la desemnarea membrilor acesteia.

În această ordine de idei, Completul de judecată special ajunge la concluzia că sunt neîntemeiate și nu pot fi reținute ca fiind concludente argumentele reclamantului cu privire la pretinsele erori procedurale grave admise de către Comisia de evaluare și care ar fi afectat caracterul echitabil al procedurii de evaluare a candidatului Vitalie Codreanu, prin participarea la procesul de evaluare a unor membri care nu sunt independenți, imparțiali și obiectivi.

În continuare, cu referire la fondul cauzei, Completul de judecată special reiterează că, prin decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 2 din 04 decembrie 2023 cu privire la evaluarea reluată lui Vitalie Codreanu, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor, în temeiul art.8 alin. (1), (2) lit. a), alin. (4) lit. b) și alin. (5) lit. c) și art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, s-a decis că candidatul nu întrunește criteriile de integritate financiară și etică, întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și financiară.

În context, sunt relevante prevederile art.8 alin. (1), (2) lit. a), alin. (4) lit. b) și alin. (5) lit. c) din Legea nr. 26/2022, care stipulează că, în sensul prezentei legi, evaluarea integrității candidaților constă în verificarea integrității etice și a integrității financiare a acestora.

Se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate etică dacă nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial.

Se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate financiară dacă Comisia de evaluare constată că averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate.

Pentru evaluarea integrității financiare a candidatului, Comisia de evaluare verifică modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului ori a persoanelor specificate la art.2 alin.(2), precum și cheltuielile legate de întreținerea acestor bunuri.

În corespundere cu art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, se consideră că un candidat nu întrunește criteriile de integritate dacă s-a constatat existența unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art. 8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată.

Totodată, în conformitate cu art. 2 alin. (2) din Legea nr. 26/2022, în contextul evaluării candidaților menționați la alin. (1) este verificată și averea persoanelor

apropiate candidaților, astfel cum acestea sunt definite în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și a persoanelor menționate la art. 33 alin. (4) și (5) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Completul de judecată special reține că, persoană apropiată, în sensul art. 2 din Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133/2016, este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Completul de judecată special notează că, potrivit spiritului Legii nr. 26/2022, Comisia de evaluare nu constată dacă un candidat întrunește sau nu criteriile de integritate și/sau existența cărorva încălcări ale candidaților, ci doar existența sau lipsa unor circumstanțe factice suficiente ce permit să se ajungă la concluzia că există dubii serioase privind conformitatea candidatului cu criteriile legale de integritate sau, după caz, insuficiente pentru a constata lipsa de conformitate.

În cazul în care, Comisia de evaluare constată existența unor dubii serioase privind necorespunderea candidatului cu criteriile de integritate etică și financiară, aceasta acordă candidatului posibilitatea de a desființa aceste dubii, prin darea de explicații la întrebările formulate și prezentarea probelor în susținerea poziției sale.

Analizând textul deciziei nr. 2 din 04 decembrie 2023, Completul de judecată special atestă că, în privința candidatului Vitalie Codreanu, Comisia de evaluare a constatat două neconformități, și anume:

(i) încălcarea etică și financiară privind utilizarea programului de locuințe la preț preferențial destinat procurorilor pentru a ajuta un membru al familiei la achiziționarea unui imobil;

(ii) încălcarea etică și financiară privind modul de dobândire a unui apartament cu suprafața de 49,1 m.p. ca locuință de serviciu și privatizare a acelei locuințe.

În privința primei neconformități, Comisia de evaluare a observat că, pentru a stabili dacă un candidat corespunde criteriului de integritate etică, se va verifica dacă acesta nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial, în conformitate cu art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022.

În conformitate cu prevederile art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022, Comisiei trebuie să stabilească dacă candidatul nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial.

În conformitate cu prevederile pct. 6 lit. a) din Codul de etică al procurorului (2007), în afara orelor de serviciu procurorul trebuie să dispună de un comportament

ireproșabil care ar păstra și ar consolida încrederea populației în imparțialitatea și prestigiul activității autorităților publice.

Iar conform art. 2 lit.a) din Codul de etică al procurorului (2007), comportament ireproșabil al procurorului este comportamentul demn și adecvat în societate, bazat pe principiile moralității, eticii profesionale și culturii generale, menit să asigure buna reputație a procurorului, precum și funcționarea eficientă a Procuraturii.

Pct. 5 lit. b) din Codul de etică al procurorului (2011) stabilește că, obligația procurorului de a respecta regulile deontologice ale procurorilor și de a se abține de la fapte care compromit onoarea și demnitatea profesiei de procuror.

Pct. 8 din Codul de etică al procurorului (2011) prevede că, în afara exercitării atribuțiilor de serviciu, procurorul: lit. a) va dispune de un comportament care ar păstra și consolida încrederea populației în imparțialitatea și prestigiul activității de procuror, va respecta și se va conforma legii; lit. d) se va comporta într-un mod în care să promoveze și să mențină încrederea publicului în profesia de procuror și, lit. e) nu trebuie să se angajeze în acte care ar putea fi percepute drept acte ce compromit integritatea, probitatea și imparțialitatea lui ca procuror.

Conform art. 8 alin. (2) lit. c), alin. (4) lit. a) și alin. (5) lit. b) din Legea nr. 26/2022, dacă candidatul nu a respectat regimul juridic al declarării averii și a intereselor personale, se consideră că candidatul nu corespunde criteriilor de integritate financiară și integritate etică.

În conformitate cu art. 4 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 1264/2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere (în vigoare în 2013), subiecții declarării declară bunurile mobile și imobile de toate tipurile, deținute în proprietate, cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață ori aflate în posesia declarantului sau a membrilor familiei lui în baza contractelor de mandat, de comision, de administrare fiduciară, precum și a contractelor translativ de posesie și de folosință (locațiune,arendă, leasing, comodat) la data depunerii declarației cu privire la venituri și proprietate.

Regulamentul de evaluare prevede la art. 3 alin. (1) că veniturile sau cheltuielile nedeclarate sunt relevante pentru integritatea financiară, în măsura în care acestea nu au fost declarate veridic, dar și pentru integritatea etică, inclusiv, dar fără a se limita la, în măsura în care se referă la venituri secundare interzise, evaziune fiscală sau încălcarea prevederilor privind combaterea spălării banilor.

Conform art. 8 alin. (5) lit. c) din Legea nr. 26/2022, pentru evaluarea integrității financiare a candidatului, Comisia verifică modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului ori a persoanelor specificate la art. 2 alin. (2), precum și cheltuielile legate de întreținerea acestor bunuri.

Conform art. 221 alin. (2) din Codul civil (în vigoare în 2013), actul juridic încheiat cu intenția de a ascunde un alt act juridic (actul juridic simulat) este nul.

În continuare, dubiile serioase a Comisiei de evaluare cu privire la integritatea etică și financiară a candidatului prevăzute la art. 8 din Legea nr. 26/2022 au atras atenția în legătură cu achiziționarea în anul 2010 apartamentului de 67 m.p. în sectorul Ciocana, din care 50 m.p. au fost la un preț preferențial de 340 euro per

m.p., și nu la prețul de piață de 600 - 650 euro pe m.p., candidatul obținând, astfel, un beneficiu financiar considerabil pentru sora sa, care nu avea dreptul la un astfel de beneficiu.

La acest capitol, instanța de judecată constată că, prin Decizia Consiliului Municipal Chișinău din 11 iulie 2006, Procuraturii Generale i-a fost atribuit un teren amplasat pe strada Melestiu pentru construcția locuințelor pentru procurori și angajații procuraturii. Potrivit unei surse publice, valoarea acestui teren, dacă ar fi fost vândut la prețul de piață, ar fi fost de aproximativ cinci milioane de lei, potrivit experților imobiliari.

Prin Ordinul nr. 130/36 din 22 decembrie 2009, Procuratura Generală a instituit Comisia PG, formată din nouă persoane, opt procurori și un expert în construcții, care să monitorizeze construcția complexului locativ pentru procurori și să asigure repartizarea apartamentelor.

Potrivit ordinului, Comisia PG a fost obligată să „verifice lista persoanelor (procurorilor care activează în cadrul procuraturilor mun. Chișinău) care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor de trai și doresc să participe la construcția complexului locativ prin investiții proprii, cu respectarea principiului transparenței”.

În timpul audierii din cadrul evaluării reluate, secretarul Comisiei PG a informat Comisia că aproximativ 240 de procurori au participat inițial la program și că aproximativ 250 de apartamente au fost disponibile procurorilor din proiectul total de construcție de aproximativ 600 de apartamente. Celelalte 350 de apartamente au fost vândute de compania de construcții la prețurile de piață, în afara programului de locuințe la preț preferențial. Secretarul Comisiei PG a explicat că terenul pe care au fost construite apartamentele nu a fost donat Procuraturii Generale, primăria a acordat dreptul de folosință, dar a rămas proprietarul terenului. Acest lucru a afectat prețul apartamentelor, deoarece, în cazul în care compania de construcții ar fi achiziționat terenul pentru proiectul de construcție, această cheltuială s-ar fi reflectat în prețul apartamentelor. Apartamentele au fost construite și oferite la costul real per metru pătrat pentru procurorii participanți la program. Prețul preferențial al apartamentelor a fost stabilit în sumă de 340 euro per m.p. Secretarul Comisiei PG a mai menționat că, pentru construcția apartamentelor nu au fost achitate fonduri de către Procuratura Generală sau alte autorități publice centrale sau locale sau alte entități.

În cadrul evaluării inițiale, candidatul a prezentat contractul de investiții nr. 172, datat cu 15 mai 2008 și înregistrat la Oficiul Cadastral la 22 decembrie 2010, conform căruia candidatul a devenit proprietarul unui apartament cu o suprafață de 65,3 m.p. amplasat în sectorul Ciocana, mun. Chișinău.

Însă, la 01 noiembrie 2023, cu o zi înainte de audierea în cadrul evaluării reluate din 02 noiembrie 2023, candidatul a prezentat pentru prima dată o copie a unui alt contract, cu nr. 172 care, potrivit candidatului, a fost datat și semnat la 25 noiembrie 2010 și care nu i-a fost disponibil anterior.

Candidatul a explicat că procurorul general a instituit programul de locuințe la preț preferențial și a creat Comisia PG în decembrie 2009. Candidatul a susținut de repetate ori că nu ar fi putut semna contractul de investiții pentru apartament din 15 mai 2008 înainte de începerea acestui program în decembrie 2009. Potrivit

candidatului, acesta a semnat un contract abia în noiembrie 2010, a cărui copie a prezentat-o Comisiei la 01 noiembrie 2023.

În fața Comisiei de evaluare, candidatul a explicat că, construcția apartamentelor de pe strada Melestiu nu urma să fie finalizată decât în 2016 sau 2017. Prin urmare, candidatul a propus Comisiei PG și companiei de construcții să facă un schimb de apartamente și să cumpere un alt apartament. Compania a avut și un proiect de construcție în sectorul Ciocana, municipiul Chișinău, pe care candidatul l-a preferat deoarece acesta era aproape finalizat și era aproape de locul în care locuiau deja el și familia sa. Acest proiect nu a făcut parte din programul de locuințe la preț preferențial destinat procurorilor și angajaților procuraturii, dar a fost deschis publicului larg.

În continuare, candidatul a explicat că, existau două contracte: unul datat cu 15 mai 2008 și unul datat cu 25 noiembrie 2010. Candidatul a explicat că, contractul din mai 2008 „arată intenția companiei de construcții și relațiile mele cu compania de construcție în contextul programului” și că contractul din noiembrie 2010 a fost „un contract pe care compania de construcții l-a considerat mai viabil pentru ei”. Candidatul a indicat că pentru el nu contează ce contract a fost semnat.

Contractul din 15 mai 2008 a fost, potrivit candidatului, un contract standard, utilizat de compania de construcții cu toți participanții la proiectul investițional pentru construcția din sectorul Ciocana. Candidatul a declarat că a semnat contractul din 15 mai 2008 la 25 noiembrie 2010, în aceeași zi în care a achitat prețul integral al apartamentului. Candidatul a furnizat o copie a bonului de plată, care confirmă că suma a fost achitată în ziua respectivă. Contractul din 15 mai 2008 a fost apoi înregistrat la Oficiul Cadastral. În răspunsul la întrebarea de ce nu a informat Comisia în cadrul evaluării inițiale că contractul din 15 mai 2008 a fost semnat abia în noiembrie 2010, candidatul nu a furnizat precizări suplimentare, ci a repetat că a semnat contractul abia în noiembrie 2010 și a repetat că a participat la programul de locuințe la preț preferențial din 2009 pentru un apartament pe strada Melestiu, dar a întrebat Comisia PG despre posibilitatea unui schimb cu un apartament în sectorul Ciocana, fapt care a fost acceptat de către Comisia PG. În cadrul audierii, secretarul Comisiei PG a confirmat că unii procurori și-au schimbat dreptul de a participa la proiectul de pe strada Melestiu pentru apartamente din alte sectoare ale municipiului Chișinău, la aceleași prețuri preferențiale, cu condiția ca prețul de achiziție pentru astfel de apartamente să fie achitat integral și nu în rate.

Întrebat de Comisie de ce era necesar un schimb de apartamente dacă acesta semnase contractul abia în noiembrie 2010, candidatul doar a confirmat că, a semnat contractul din mai 2008, decât în luna noiembrie 2010.

Potrivit candidatului, acesta a semnat două contracte în noiembrie 2010: unul din 15 mai 2008 și unul din 25 noiembrie 2010. Acest din urmă contract reflectă faptul că a avut loc recepția finală a apartamentului, că prețul de cumpărare a fost achitat integral și că candidatul a participat la programul de locuințe la preț preferențial din 2009. Contrar celor afirmate inițial de către candidat la audierea din cadrul evaluării reluate, candidatul a declarat ulterior că ambele contracte vizau același apartament, aceeași suprafață în m.p. a apartamentului și același preț. Iar, semnarea a două contracte pentru același imobil, s-a făcut la insistența firmei de

construcții. Potrivit acestuia, diferența a fost că contractul din 2008 exprima o intenție, în timp ce contractul din 2010 reflecta plata efectivă pentru apartament.

Ulterior, în timpul audierii din cadrul evaluării reluate, candidatul a solicitat secretarului Comisiei PG să explice de ce există două contracte pentru același imobil, dar secretarul nu a putut răspunde la această întrebare.

Cu referire la prețul de achiziție al apartamentului de la Ciocana, candidatul a explicat că la momentul depunerii cererii pentru programul de locuințe la preț preferențial, nu era căsătorit și conform regulamentului Comisiei PG, avea dreptul doar la un apartament de 50 m.p., cel mult. În complexul locativ de la Ciocana nu erau disponibile apartamente de această suprafață, astfel că a achiziționat un apartament cu o suprafață de 67 m.p. candidatul i s-a permis să achite prețul preferențial de 340 euro per m.p. pentru 50 m.p. ai apartamentului; pentru restul - 17 m.p., acesta a fost obligat să achite prețul de piață de aproximativ 600 - 650 euro per m.p. Această condiție a fost confirmată în timpul audierii din cadrul evaluării reluate de către secretarul Comisiei PG.

În cadrul audierii din cadrul evaluării reluate, candidatul a mai susținut că, din moment ce nu a semnat un contract pentru apartamentul de la Ciocana până în 2010, nu exista niciun contract pentru achiziționarea unui apartament atunci când a depus o cerere la Curtea de Apel Chișinău pentru locuință de serviciu, în aprilie 2009.

În cadrul evaluării reluate, secretarul Comisiei PG a confirmat că Ordinul Procurorului General nr. 130/36 include trei criterii de eligibilitate: necesitatea îmbunătățirii condițiilor de trai ale procurorilor și angajaților procuraturii și ale membrilor familiilor acestora, participarea la construcția complexului locativ prin investiții proprii și respectarea principiului transparenței. A explicat, de asemenea, că pe parcursul implementării proiectului de construcție au fost identificate și aplicate și alte criterii. Secretarul Comisiei PG nu a fost în măsură să clarifice dacă, la momentul în care candidatul a aplicat pentru participarea la program în 2010 erau aplicabile doar cele trei criterii inițiale.

De asemenea, atât în fața Comisiei de evaluare, precum și în ședința de judecată reclamantul a invocat că, contractul pentru apartament a fost semnat pe numele său, însă el nu a fost niciodată proprietarul de facto al apartamentului. Apartamentul a fost achitat de către părinții reclamantului și a fost destinat de la bun început surorii sale și copilului acesteia. Reclamantul a declarat că, nu a avut nicio legătură cu apartamentul și că nu a locuit niciodată în el. Odată ce părinții reclamantului au decis să procure apartamentul pentru sora sa, candidatul a solicitat Procuraturii Generale să-l includă în lista solicitanților pentru procurarea unui apartament.

Cu privire la acest aspect, instanța de judecată evidențiază declarațiile secretarului Comisiei PG, care a menționat că, „dacă ipotetic ar fi venit cineva la noi pentru a beneficia de acest drept pentru altcineva, evident că locuința nu ar fi fost acordată, dar nu am primit astfel de solicitări”.

La fel, secretarul Comisiei PG a confirmat că programul era destinat procurorilor și membrilor familiilor acestora. Secretarul Comisiei PG a explicat că membrii familiei ar putea fi soții, copiii, părinții ambilor soți și persoanele aflate la întreținere, cum ar fi bunicii în vârstă care au nevoie de asistență.

Prin urmare, instanța de judecată constată că, reclamantul a solicitat apartamentul la un preț preferențial, însă nu a informat Procuratura Generală că nu cumpără apartamentul pentru el însuși și că nu intenționează să locuiască în apartament, dar că scopul solicitării sale a fost de a-i permite să beneficieze de dreptul de a cumpăra apartamentul pentru ca părinții săi să-l achiziționeze pentru sora sa la un preț redus, deși sora lui nu era procuror sau angajată a procuraturii și nu era eligibilă pentru un astfel de program de locuințe.

Completul de judecată special subliniază că, includerea în lista de solicitanți era un program de bunuri imobile la preț preferențial pentru procurori, în cadrul căruia reclamantul/candidatul a devenit proprietarul unui apartament de 65,3 m.p. în mun. Chișinău. Contrar scopului programului, de a oferi locuințe procurorilor, apartamentul candidatului a fost achiziționat de către părinții săi pentru sora sa. Candidatul a recunoscut că programul era pentru procurorii care aveau nevoie de locuință și că sora sa nu era nici procuror, nici angajat al procuraturii. Contractul de cumpărare și înregistrarea bunului au fost făcute pe numele candidatului, nu al surorii sale, deoarece numai procurorii și angajații procuraturii puteau beneficia de program. Sora candidatului nu era eligibilă, iar părinții lui au putut cumpăra apartamentul indicat supra la un preț redus doar pentru că candidatul a fost solicitant al acestui program. Candidatul nu a locuit niciodată în acest apartament și din afirmațiile sale, nu a avut nicio legătură cu acest bun. Or, în 2013, candidatul a semnat un contract de vânzare-cumpărare care prevedea vânzarea apartamentului către sora sa. De asemenea, în ședința de judecată reclamantul a recunoscut că a fost un contract simulat și a susținut că contractul a fost legal în temeiul art. 221 din Codul civil, deoarece urma să creeze efecte juridice numai pentru candidat și sora sa, contractul nu a generat careva dezavantaje pentru nimeni și el și sora sa nu au avut intenția de a obține niciun profit. A confirmat, de asemenea, că nu a avut loc niciun transfer de bani, deoarece acest lucru nu ar fi avut sens, întrucât familia, inclusiv sora sa, avea un buget comun la momentul respectiv. Reclamantul a indicat că, a vândut oficial apartamentul surorii sale, și nu l-a donat, la recomandarea unui notar. Potrivit candidatului, nimeni nu a contestat vreodată validitatea contractului.

Prin urmare, Completul de judecată special remarcă că, neconsecvențele și explicațiile incoerente ale candidatului cu privire la aspectele supuse evaluării au subminat credibilitatea candidatului în fața Comisiei de evaluare.

Studiind materialele dosarului candidatului Vitalie Codreanu, administrate și prezentate de către Comisia de evaluare, precum și materialele prezentate de către reclamant în cadrul judecării cauzei, prin prisma argumentelor relevante expuse în cererea de contestate pe marginea celei de a primei neconformități, Completul de judecată special conluzonează că, utilizarea funcției de procuror pentru a profita de un program de locuințe la preț preferențial destinat procurorilor și membrilor familiei acestora în beneficiul surorii sale este incompatibilă cu standardul de comportament impecabil așteptat de la procurori în activitățile lor din afara exercitării atribuțiilor de serviciu, precum și în îndatoririle lor ce țin de serviciu. Acest lucru este valabil mai ales ținând cont de faptul că candidatul nu a fost transparent și nu relevat informații care l-ar fi împiedicat să participe la program. Prin urmare, acțiunile/inacțiunile i-au permis să adopte un comportament care ar fi

inexplicabil din punctul de vedere al unui profesionist din domeniul dreptului și al unui observator imparțial și transmite o atitudine față de administrarea beneficiilor programului public, care determină publicul, în mod inevitabil, să-și piardă încrederea în funcționarii publici.

În privința celei de a doua neconformitate, Comisia de evaluare a observat că, pentru a stabili dacă un candidat corespunde criteriului de integritate etică, se va verifica dacă acesta nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial, în conformitate cu art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022.

În conformitate cu prevederile pct. 6 lit. a) din Codul de etică al procurorului (2007), în afara orelor de serviciu procurorul trebuie să dispună de un comportament ireproșabil care ar păstra și ar consolida încrederea populației în imparțialitatea și prestigiul activității autorităților publice.

Iar conform art. 2 lit.a) din Codul de etică al procurorului (2007), comportament ireproșabil al procurorului este comportamentul demn și adecvat în societate, bazat pe principiile moralității, eticii profesionale și culturii generale, menit să asigure buna reputație a procurorului, precum și funcționarea eficientă a Procuraturii.

Pct. 5 lit. b) din Codul de etică al procurorului (2011) stabilește că, obligația procurorului de a respecta regulile deontologice ale procurorilor și de a se abține de la fapte care compromit onoarea și demnitatea profesiei de procuror.

Pct. 8 din Codul de etică al procurorului (2011) prevede că, în afara exercitării atribuțiilor de serviciu, procurorul: lit. a) va dispune de un comportament care ar păstra și consolida încrederea populației în imparțialitatea și prestigiul activității de procuror, va respecta și se va conforma legii; lit. d) se va comporta într-un mod în care să promoveze și să mențină încrederea publicului în profesia de procuror și, lit. e) nu trebuie să se angajeze în acte care ar putea fi percepute drept acte ce compromit integritatea, probitatea și imparțialitatea lui ca procuror.

Conform art. 8 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 26/2022, Comisia verifică dacă averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate.

În corespundere cu art. 8 alin. (5) lit. c) din Legea nr. 26/2022, Comisia verifică modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului ori a persoanelor specificate la art. 2 alin. (2), precum și cheltuielile legate de întreținerea acestor bunuri.

Conform art 38 din Legea nr. 118/2003 cu privire la Procuratură (în vigoare până în martie 2009), în cazul în care procurorul nu are locuință sau are nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative, autoritatea administrației publice locale este obligată, în termen de cel mult un an de la numirea lui în funcție, să îl asigure cu locuință (apartament sau casă) de serviciu, pe perioada de activitate în localitatea respectivă.

Conform art. 71 din Legea nr. 294/2008 cu privire la Procuratură (în vigoare din martie 2009), dacă nu deține spațiu locativ, procurorul are dreptul la locuință de serviciu. Până la asigurarea cu spațiu locativ, procurorul are dreptul la compensarea, din contul Procuraturii, a cheltuielilor de închiriere (subînchiriere) a unei locuințe în

cuantumul prevăzut de contractul de închiriere (subînchiriere) a locuinței, dar care să nu depășească salariul de funcție al procurorului.

Conform art. 5 alin. (2) din Legea nr. 1324/1993 privatizării fondului de locuințe (aplicabilă la data privatizării), nu pot fi vândute sau transmise cu titlu gratuit în proprietate privată imobilele care se află în orașele militare de tip închis, căminele, locuințele de serviciu, locuințele avariate și ireparabile, casele ce urmează a fi demolate, cantoanele și alte construcții care se află la balanța sau în proprietatea fondului forestier de stat.

Conform art. 5 alin. (4) din Legea nr. 1324/1993 privatizării fondului de locuințe (aplicabilă la data privatizării), dacă cetățenii au participat la privatizarea unei locuințe, ulterior ei pot privatiza o altă locuință, achitând integral costul suprafeței acestuia la prețuri comerciale stabilite de Guvern la data privatizării.

Conform art. 17 alin. (1) din Legea nr. 1324/1993 privatizării fondului de locuințe (aplicabilă la data privatizării), locuințele de stat și departamentale, cu excepția locuințelor de serviciu, se transmit, în limita normelor prezentei legi, în proprietate privată.

Conform art. 1515 din Codul Civil (în vigoare în 2014), trecerea bunurilor fără succesori în proprietatea statului, patrimoniul succesoral trece în proprietatea statului în baza dreptului de moștenire asupra unui patrimoniu vacant dacă nu există nici succesori testamentari, nici legali sau dacă nici unul din succesori nu a acceptat succesiunea, sau dacă toți succesorii sunt privați de dreptul la succesiune. Statul intră în posesiunea patrimoniului succesoral prin eliberarea unui certificat de succesiune vacantă. Ordinea moștenirii și evidența patrimoniului succesoral vacant, precum și transmiterea acestuia în proprietatea statului, se stabilesc prin lege.

În continuare, dubiile serioase a Comisiei de evaluare cu privire la integritatea etică și financiară a candidatului au atras atenția din cauza metodei prin care candidatul a obținut un apartament ca proprietate privată care i-a fost alocat ca locuință de serviciu.

La acest capitol, Comisia de evaluare a remarcat că, candidatul a jucat un rol important în schimbarea statutului apartamentului din locuință de serviciu pentru candidatul în calitate de procuror, în locuință privatizată de soția și copilul candidatului. În ordinul de repartiziție nr. 014805 din 07 decembrie 2015, emis de Direcția Locativă a Consiliului Municipal Chișinău, prin care se stabilește dreptul candidatului și al familiei acestuia de a locui în apartament, nu se menționează locuința de serviciu. Cererile și petițiile candidatului s-au referit la decizia Curții de Apel Chișinău prin care s-a dispus alocarea locuinței „în conformitate cu prevederile legislației locative în vigoare”. Întrucât candidatul însuși participase anterior la privatizare, în ianuarie 2016, apartamentul a fost privatizat de soția și copilul candidatului contra sumei de 1 098 de lei. La 17 martie 2016, apartamentul a fost transferat soției candidatului, reprezentată de candidat printr-o procură.

În plus, Comisia de evaluare a relevat că, atât în cadrul evaluării inițiale, cât și în cadrul evaluării reluate, candidatul a fost întrebat dacă vede careva probleme etice legate de privatizarea unui apartament care urma să fie locuință de serviciu, în virtutea funcției sale de procuror. De-a lungul timpului, candidatul a oferit răspunsuri diferite la această întrebare. Inițial, el a declarat că nu a știut că privatizarea

locuințelor de serviciu nu este permisă, până când Comisia i-a pus întrebări despre acest lucru în timpul evaluării. Confruntat cu prevederile legale relevante, el a susținut apoi în răspunsuri scrise la întrebări că legea nu permitea privatizarea, dar nici nu o interzicea în mod explicit. În timpul audierii din cadrul evaluării inițiale, candidatul a recunoscut pentru prima dată că privatizarea locuințelor de serviciu nu era permisă. În cadrul ambelor audieri, candidatul a mai subliniat că a fost greșeala Direcției Locative a Consiliului Municipal Chișinău că a omis să indice în ordinul de repartiție că apartamentul avea statut de locuință de serviciu și că a fost decizia Comisiei de privatizare de a permite privatiza apartamentul pe numele soției și copilului său. Direcția Locativă este cea care a stabilit prețul pentru privatizarea apartamentului.

La fel, dubiile Comisiei de evaluare nu au fost atenuate de către candidat în timpul evaluării reluate. Dimpotrivă în timpul evaluării reluate, candidatul a demonstrat că a întreprins un șir de acțiuni importante pentru a influența rezultatul procedurilor de obținere și privatizare a apartamentului sau pentru a accelera procesul, nefiind sigur că altfel apartamentul i-ar fi fost atribuit. Acestea acțiuni au inclus abordarea președintei asociației de administrare a blocului de locuințe pentru a obține o declarație despre statutul de ocupare a apartamentului. Atât candidatul, cât și președintele au indicat că candidatul a insistat să se întâlnească urgent. Candidatul susține că s-a abținut să-i spună cine este și că el credea că ea a considerat că candidatul este de la primărie, eroare pe care el nu a corectat-o. El susține că ea a pregătit singură declarația olografa în limba română, fără nicio contribuție din partea sa, deși nu vorbește limba română. Ea susține că acesta i-a dictat conținutul declarației olografe în limba română, întrucât nu vorbește limba română. Semnificativ, în acest sens, este faptul că candidatul s-a contrazis cu privire la comunicarea pe care a avut-o cu președinta, declarând în timpul audierii din cadrul evaluării inițiale că i-a vorbit în limba rusă, iar în timpul audierii din cadrul evaluării reluate a declarat că i-a vorbit în limba română. Comunicarea candidatului cu președinta nu a fost ceea ce se așteaptă de la un procuror experimentat, în maniera adecvată de obținere a declarațiilor martorilor.

Astfel, Comisia de evaluare a conchis că, informațiile obținute în contextul evaluării reluate și, în special, explicațiile și răspunsurile uneori contradictorii ale candidatului în timpul audierii din cadrul evaluării reluate, a consolidat concluzia că acesta și-a compromis integritatea, probitatea și imparțialitatea. Candidatul a profitat de beneficiile din sistem oriunde a avut posibilitate. Procurorii care sunt văzuți că utilizează legea pentru a crea oportunități pentru beneficii personale, demonstrează un comportament dubios, care subminează încrederea societății în activitatea și poziția lor.

Verificând sub aspectul concluziilor referitoare la corespunderea candidatului Vitalie Codreanu la criteriile de integritate etică și financiară, prin prisma concluziilor trase de către Comisia de evaluare în decizia nr. 02 din 04 decembrie 2023 și a argumentelor relevante invocate de către reclamant în cererea de contestare, Completul de judecată special consideră că, candidatul Vitalie Codreanu nici în cadrul reevaluării nu a înlăturat dubiile Comisiei de evaluare în privința încălcării etice și financiare a modului de dobândire a unui apartament cu suprafața

de 49,1 m.p. ca locuință de serviciu și privatizare a acelei locuințe, precum și nu a demonstrat în fața instanței de judecată că există erori procedurale grave admise de către Comisia de evaluare și aceste erori ar afecta caracterul echitabil al procedurii de evaluare, precum și că există circumstanțe care puteau conduce la promovarea evaluării de către candidat.

Completul de judecată special reiterând faptul că reclamantul Vitalie Codreanu nu a reușit să înlăture în cadrul cercetării judecătorești dubiile apărute la Comisia de evaluare, îndeosebi atrage atenție la metoda prin care candidatul a obținut un apartament ca proprietate privată care i-a fost alocat ca locuință de serviciu.

În acest sens, Completul de judecată special remarcă că, atât la etapa audierii în cadrul Comisiei de evaluare, cât și în ședința de judecată, reclamantul a relatat că Legea cu privire la Procuratură, aplicabilă la momentul respectiv, nu prevedea privatizarea locuințelor de serviciu, dar nici nu interzicea privatizarea. Prin urmare, a conchis că „tot ce nu este interzis este permis”. La caz, însă, aluzia la lipsa normei juridice prin care se interzice privatizarea apartamentului enunțat este o concluzie greșită. La acest capitol, instanța de judecată subliniază că, legea în sensul dat urma să prevadă expres că se acordă permisiunea subiecților speciali la privatizarea locuințelor de serviciu, or, raporturile juridice de drept administrativ predomină normele imperative, deoarece în toate aceste raporturi juridice unul dintre subiecți este un organ sau instituție care exercita autoritatea statală în raport cu un subiect special (la caz procurorul). Respectiv, în materia raporturilor publice, inclusiv și a celor de acordare a unui apartament de serviciu unui procuror, acționează regula ”e permis doar ceia ce e prevăzut”, fapt pe care un procuror, datorită pregătirii profesionale de care trebuie să dea dovadă pentru a ajunge într-o funcție atât de importantă, nu poate să nu-l cunoască.

Finalmente, generalizând ipotezele descrise supra, Completul de judecată special concluzionează că, reclamantul Vitalie Codreanu, în calitatea sa de procuror, trebuia să se asigure că oferă un temei juridic clar, motivat și transparent al deciziei și întregului proces de obținere a unei locuințe de serviciu.

În legătură cu ambele neconformități constatate de Comisia independentă de evaluare, reclamantul Codreanu Vitalie a invocat încălcarea principiului *res judicata*. A indicat că, autoritatea de lucru judecat reprezintă un efect important al hotărârii judecătorești, avându-și rațiunea în asigurarea stabilității și securității circuitului civil. Prin reglementarea autorității de lucru judecat se îngreudește posibilitatea repunerii ulterioare în discuție a aspectelor soluționate de o instanță judecătorească, pentru a se evita pronunțarea unor soluții contradictorii definitive cu privire la aceeași cerere, consecința fiind aceea a generării incertitudinii cu privire la raporturile juridice deja rezolvate de instanțele judecătorești. A adăugat că prin decizia din 01 august 2023 a Curții Supreme de Justiție, a fost admisă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Vitalie Codreanu împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 33 din 15 mai 2023 cu privire la candidatura lui Vitalie Codreanu, dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului. Iar prin decizia nr. 2 din 04 decembrie 2023 cu privire la evaluarea reluată lui Vitalie Codreanu, Comisia independentă de

evaluare, de fapt, a anulat efectele deciziei din 01 august 2023 a Curții Supreme de Justiție, ceea ce este inadmisibil.

Completul special al Curții Supreme de Justiție reține că potrivit art. 14 alin. (8) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, în vigoare la moment, la examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, Completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție poate adopta una dintre următoarele decizii:

a) respingerea cererii de contestare;

b) admiterea cererii de contestare și dispunerea reevaluării candidaților care nu au promovat evaluarea, dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, Comisia de evaluare a admis unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat.

Deși reclamantul, făcând trimitere la art.206 din Codul administrativ, încearcă să argumenteze că Comisia independentă de evaluare era obligată în urma deciziei din 01 august 2023 să adopte o hotărâre favorabilă de promovare, această alegație nu are o acoperire legală.

Legea nr.26/2022, care e una specială, foarte clar evidențiază împuternicirile instanței de judecată: fie respinge contestația, fie o admite și dispune o reevaluare. Eventuala soluție de obligare a Comisiei de a adopta o decizie favorabilă contravine spiritului și buchiei Legii nr.26/2022.

De fapt, această procedură, după felul cum e reglementată în Legea nr.26/2022, este similară situației când se contestă la judecătorul de instrucție o eventuală ordonanță a procurorului (de refuz în pornirea urmăririi penale, de clasare a urmăririi penale, de scoatere de sub urmărire etc). În caz că judecătorul de instrucție admite contestația, el remite materialele pentru un control suplimentar și luarea unei decizii, fără a da indicație procurorului ce anume decizie să fie adoptată. După cum arată practica, în majoritatea cazurilor, efectuând un control suplimentar, inclusiv și ținând cont de constatările judecătorului de instrucție, oricum de către procurori se adoptă decizii similare. Însă aceasta nu este ca interpretat ca o încălcare a principiului *res judicata*. Deoarece după cum a statuat Comisia independentă de evaluare „*caracterul obligatoriu netăgăduit al argumentelor și concluziilor conținute în decizia Curții Supreme de Justiție, nu obligă însă Comisia să emită, în cadrul reevaluării, o decizie de promovare a reclamantului, odată ce cumulul de fapte (circumstanțe) rezultat din probele noi, acumulate în cadrul reevaluării, este diferit și, în mod natural, mai avansat, decât cel inițial, din cadrul evaluării inițiale. Este esențial însă ca Comisia să argumenteze soluția aleasă, cu referire precisă la faptele examinate și concluziile rezultate, fapt care s-a făcut în mod plenar în decizie*”.

Ce ține de afirmația reclamantului că a fost supus unui tratament diferențiat în raport cu alți candidați care au fost evaluați pozitiv în situații similare, Completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție constată că aceasta nu a fost probată. Astfel, instanței nu i-au fost relevate acele situații comparabile pentru a fi supuse analizei dacă într-adevăr așa s-a procedat. Reclamantul n-a specificat care anume din candidați, care au fost evaluați pozitiv, au aplicat la un program de

procurare a unui apartament la un preț preferențial pentru o rudă de a sa sau au privatizat un apartament de serviciu.

Cu privire la alegațiile reclamantului invocând nulitatea actului administrativ individual, decizia nr. 2 din 04 decembrie 2023 a Comisiei de evaluare, în temeiul art. 121 alin. (4) din Codul administrativ, instanța de judecată îl consideră neîntemeiat din următoarele considerente.

Potrivit art.9 pct.4 al Regulamentului de organizare și funcționare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în conformitate cu Legea nr.26/2022, ședințele se vor desfășura la locul convenit de membrii Comisiei sau prin videoconferință. Membrii pot să fie prezenți fizic la ședință sau să se conecteze prin videoconferință, condiție asigurată de secretariat.

În conformitate cu art.11 pct.4 al Regulamentului de organizare și funcționare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în conformitate cu Legea nr.26/2022, deciziile sunt adoptate cu votul majorității simple a membrilor participanți.

Potrivit art.12 pct.2 al Regulamentului de organizare și funcționare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în conformitate cu Legea nr.26/2022, președintele va distribui, prin email, proiectul procesului-verbal tuturor membrilor Comisiei cât mai curând posibil și în cel mult trei zile lucrătoare. Procesul-verbal se aprobă prin email, în cazul în care, timp de două zile lucrătoare, nu survin obiecții sau dacă toți membrii aprobă. De asemenea, procesul-verbal poate fi aprobat prin decizia majorității în conformitate cu art. 11 din prezentul Regulament, reflectând toate declarațiile expuse de membrii care au înaintat obiecții. După aprobare, președintele va semna procesul-verbal în termen de o zi lucrătoare.

În conformitate cu art.14, pct.4 al Regulamentului de organizare și funcționare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în conformitate cu Legea nr.26/2022, o decizie se consideră că este adoptată prin coordonare prin e-mail atunci când numărul minim de voturi exprimate este în conformitate cu art. 11 alin. (2) din Legea nr. 26/2022.

Potrivit art.18 pct.1 și 3 al Regulamentului de organizare și funcționare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în conformitate cu Legea nr.26/2022, comisia va lua o decizie motivată privind constatarea promovării sau nepromovării evaluării de către candidat. Dacă este necesar, Comisia poate amâna adoptarea deciziei până la primirea informațiilor sau clarificărilor suplimentare. Decizia se transmite candidatului în conformitate cu art. 13 alin. (7) din Legea nr.26/2022. În aceeași zi, Comisia va anunța pe pagina sa web faptul că a fost luată decizia privind conformitatea sau neconformitatea unui candidat.

Un document este un act (scris, electronic etc) atestând fapte și evenimente care au o semnificație juridică, ce este întocmit potrivit regulilor și care cuprinde elementele necesare, după caz.

Semnătura pe un document nu reprezintă un scop în sine. Semnătura, în mod normal, este necesară pentru a se atesta că documentul provine de la persoana/autoritatea anume menționată în conținut, după cum și prin ea se verifică, în mod normal, că autorul documentului are împuternicirile de a întocmi documentul respectiv. Problema falsificării semnăturii se pune în discuție atunci când există dubii că documentul este semnat nu de persoana menționată ca fiind autorul acesteia.

Raportat la cazul dedus judecării, Completul special al Curții Supreme de Justiție relevă odată în plus că prevederile Codului administrativ se aplică în măsura în care nu contravin spiritului Legii nr.26/2022. Activitatea Comisiei independente de evaluare este plener reglementată de Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în conformitate cu Legea nr.26/2022, inclusiv și modalitatea de adoptare și semnare a unor decizii. Evident că art.121 din Codul administrativ în acest sens este inaplicabil, iar prevederile din Regulamentul citat *supra* nu prevăd nici o condiție de formă pentru semnătura de pe decizie, precum și eventuale consecințe în caz de nerespectare a acelei forme care nu e prevăzută.

Ținând cont de specificul modului desfășurării activității Comisiei, inclusiv a faptului că ședințele pot fi organizate online, fără ca membrii să fie prezenți în țară, ei au libertatea deplină de a decide în ce mod urmează a fi semnat actul care reprezintă rezultatul materializat al voinței lor: fie prin semnătură olografă, fie prin semnătură electronică, fie prin semnătură faximilă, fie printr-un mesaj electronic de exprimare a faptului că prin acesta se semnează actul, fie prin amplasarea unei semnături sub formă de cruce etc. Faptul că modalitatea de semnare nu corespunde criteriilor estetice ale reclamantului în privința faptului cum ar trebui să arate o semnătură a unei astfel de comisii, nu are nici o relevanță atât timp cât toți membrii Comisiei, în frunte cu președintele acesteia, în mod neechivoc susțin că decizia care este obiectul examinării prezentei cauze reprezintă anume voința lor în procesul de reevaluare a lui Vitalie Codreanu, voință materializată prin plasarea în ziua adoptării a deciziei pe pagina web a Comisiei, așa cum prevede Regulamentul. Iar măsurile întreprinse de reclamant pentru a convinge instanța că membrii Comisiei independente de evaluare, prin modalitatea în care și-au semnat decizia, și-au "falsificat" propriul act, nu reprezintă altceva decât o încercare de a obstrucționa întregul proces de evaluare, prin invocarea unor vicii de procedură și ca rezultat prin aceasta să evite consecințele negative aș unui eșec de a trece evaluarea prevetting.

De fapt, această abordare a reclamantului se încadrează în modul său de acțiune și-n cadrul prezentului proces.

Or, potrivit art.61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Acest proces a început cu o declarație de recuzare din partea reclamantului Codreanu Vitalie în adresa întregului complet pe motivul transferului temporar al judecătorilor la Curtea Supremă de Justiție. Fiind ulterior întrebat, de ce în situație similară, fiind acuzator într-o cauză penală examinată în prima instanță la Curtea

Supremă de Justiție, unde domnul Malanciuc Ion face parte din complet, nu i-a înaintat o recuzare, reclamantul Vitalie Codreanu a fost nevoit să declare că, de fapt, a înaintat recuzarea fiind sfătuit de avocatul său. Astfel, Completul special de judecată în cadrul Curții Supreme de Justiție constată că domnul Vitalie Codreanu: fie într-adevăr consideră că transferul temporar al judecătorilor la Curtea Supremă de Justiție contravine Constituției Republicii Moldova și atunci el cu bună știință susține acuzarea într-un proces penal în fața unei instanțe ilegal constituite, fie nu consideră așa, dar nu vede careva probleme în a invoca acest fapt pentru a încerca să obțină anumite beneficii, și anume să-și aleagă judecătorii în propriul proces, ceea ce reprezintă un abuz în sensul art.61 din Codul de procedură civilă.

Indiferent de care ar fi motivația de care s-ar conduce reclamantul Codreanu Vitalie, în opinia Completului de judecată special al Curții Supreme de Justiție, un astfel de comportament este departe de standardul de „conduită ireproșabilă” de care trebuie să dea dovadă un candidat în organul de autoadministrare a procurorilor. La fel cum sunt foarte departe de acest standard și amenințările directe expuse în cadrul ședinței de judecată de atragere la răspundere penală la adresa celor care au „falsificat” decizia contestată.

Toate acestea, conving instanța de judecată că la caz nu se constată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării sale în fața Comisiei de evaluare și care ar justifica reluarea procedurii de evaluare a candidatului, nefiind înlăturate dubiile serioase formulate de Comisia de evaluare (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) cu privire la conformitatea candidatului cu criteriul de integritate etică, conform art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022.

Completul de judecată reiterează că, documentele internaționale pun în sarcina procurorilor, dar și a judecătorilor, să respecte cele mai înalte standarde etice și profesionale, atât în exercitarea atribuțiilor lor, cât și în afara lor, permițând astfel societății să aibă încredere în justiție.

În Justiție, integritatea este mai mult decât o virtute, ea este o necesitate. Consiliul Consultativ al Procurorilor Europeni a remarcat că procurorii trebuie să facă dovada unei integrități absolute a comportamentului lor [Avizul CCPE nr. 13 (2018) „Independența, responsabilitatea și etica procurorilor”, §§ 55].

Integritatea, ca principiu etic, are ca reper modul în care ceilalți percep comportamentul procurorului ca fiind conform cu etica și comandamentele morale recunoscute de societate ca fiind cele mai înalte standarde pentru o persoană ce deține o funcție publică esențială pentru societate, precum și modul în care o persoană înțelege să se manifeste în societate. Prin urmare, procurorii trebuie să își îndeplinească sarcinile cu integritate, în interesul justiției și societății, ceea ce implică obligații atât în viața profesională, cât și personală.

Ca orice persoană, procurorul are dreptul la protecția vieții private, însă, obligația sa de rezervă nu îl poate împiedica de a avea o viață socială normală, doar că acesta trebuie să acționeze cu o minimă precauție pentru a evita subminarea demnității funcției sale.

Ținând cont de cele reținute supra, Completul de judecată special relevă că, în litigiu dedus judecării, nu se regăsesc temeiuri legale de a anula decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele

de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 2 din 04 decembrie 2023 cu privire la candidatura lui Vitalie Codreanu.

Or, actul administrativ supus controlului judiciar este emis conform prevederilor legii, nefiind constatată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat, iar în cadrul procedurii de evaluare nu au fost admise erori procedurale grave de către Comisia de evaluare, care să afecteze caracterul echitabil al procedurii de evaluare, astfel că cererea de contestare depusă de Vitalie Codreanu este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art. 14 alin. (6), alin. (8) lit. a), alin. (9) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

d e c i d e:

Partea dispozitivă:

Se respinge cererea de contestare depusă de Vitalie Codreanu împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 2 din 04 decembrie 2023 cu privire la candidatura lui Vitalie Codreanu, candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Ion Malanciuc

judecătorii

Oxana Parfeni

Aliona Donos